Колхоз, совхоз бүхэндэ— агрохимлаборатори

Химиин туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэжэ, хүдөө ажахые түргэн хүгжөөхын тула парти, правительствамнай гоштой анхарал хандуулна. Мүнөө үедэ—эрдэм, техникын туйлай ехэ хүгжэлтэдэ гарахa байһан сагта химиин, мүн биологиин бодосой зүйлнүүдые таряан ажахыда, мал ажал дээрэ хэрэглэхэдэ аша туһа ехэтэй. Юундэб гэхэдэ, партимнай газар таряалангые һайнаар эдлэхэ, хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абахаар болохые заана ха юм.

Манай Буряадай республикын газарай хүрьһэн нютаг нотагуудаар ондо ондоо шанартай юм. Ушар тиимэһээ ша хаанагүй агрохимическэ шэнжэлэлгэ хэгдэхэ ёһотой. Колхоз, совхозууд бүхэнэй газар таряалан поли бүхэнэй шанар шэнжэлэгдээ бэлэй. Тэгэжэ тиигэжэ газар таряалангдаа минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглэхэ болонобди.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин пленум дээрэ СССР-эй Хүдөө ажахын Министр нүхэр Воловченко үгэ хэлэхэдээ республика болон областьнуудта тусхай агротехническэ лабораторинуудые эмхидхэхые дурадхаа һэн. Тиимэ лабораторинууд газарай хүрьһэнэй шанарые шэнжэлэн үзэхэ, үрэжэлтэй талыень шалгаха байха бшуу.

Тодорхойлон хэлэбэл, агрохимическэ лабораторинууд иимэ асуудалнуудые шиидхэхэ:

а) Участок бүхэндэ газарай шанар үрэжэлтэй — азот, фосфор, калий болон бусад бодосуудай байһаниие элирүүлхэ;

б) газарай хүрьһэнэй шанар шэнжэлэгдэһэнэй удаа полидо хэды хэмжээнэй, ямар зүйлэй үтэгжүүлгэ хэрэгтэй болохыень тодоруулха;

в) ургамалнуудта бактериальна үтэгжүүлгэнүүдые, микроэлементнүүдые хэрэглэхэ аргыень хараха. Хүдөө ажахын ургамалнуудые элдэб үбшэнһөө хамгаалха хүдэлмэри ябуулха;

г) агрохимическэ шэнжэлэлгын үндэһые баримталан, колхоз, совхозуудта хүрьһэнэй карта, картограмма зохёохо.

Энээнтэй хамта, агрохимическэ лабораторинууд мал ажал хүгжөөлтэдэ туһалха. Илангаяа малай тэжээл шалгажуулха хэрэгтэ аша туһатай. Юуб гэхэдэ, мүнөө һоломо аммиагай уһанда дэбтэжэ азот ехэтэй болгоно. Мүн тэжээлэй карбамид хэрэглэгдэдэг болонхой.

Агрохимическэ лабораторинууд мүн туршалгын хүдэлмэри ябуулха аргатай. Жэшээлхэдэ, газарай хүрьһэнэй шанарые шэнжэлээд, олон ондоо севооборотуудтай газарта ургамалнуудые тарижа, ямар үтэгжүүлгэнүүдэй ургасада һайнаар нүлөөлдэгые хаража, түрүү онол аргануудые элирүүлхэ боломжотой. Тиихэдэ ургамалнуудай гаража байхада тэрээндэ үтэгжүүлгын ямараар нүлөөлдэгые шэнжэлхэ гээшэ һонирхолтой. Иимэ хүдэлмэри баһал агрохимическэ лабораторинууд ябуулха ушартай.

Энээнһээ урагша хүдөө ажахын ургамалнуудые ямаршье газарта тарихадаа нэгэл янзаар гэхэ гү, али гектарай 2—2,5 центнер суперфосфат, 1—2,5 центнер калийна дабһа, 1—1,5 центнер аммиагай селитрэ оруулжа үтэгжүүлхэ гэгдэдэг байгаа. Хүдөө ажахын бүхы мэргэжэлтэд ехэнхидээ хүнгэн шанартай хүрьһэтэй газарта калийна үтэгжүүлгэнүүдые хэрэглэхэ, ороо̆һото ургамал таригдаһан газарта азотно үтэгжүүлгэ хэрэглэхэдэ таатай гэлсэдэг һэн. Мүнөө энэ бүри тодорхойгоор шэнжэлэгдэдэг болохо бшуу.

Тиихэдэ малай байранууд, фермэ шадархи участогуудта кукуруза, хартаабха болон бусад ургамалнууд таригдана. Тиимэ газарта жэл бүри наг шэбхэ ехээр гаргагдадаг. Гэбэшье, үтэгжүүлгэ хэрэглэгдээд, бага ургаса абтадаг бшуу. Тусхайлан хэлэхэдэ, зарим ажахынууд гектар бүриһөө 100—120 центнерһээ ехэ хартаабха абадаггүй. Энэ юу гэршэлнэб гэхэдэ, үтэгжүүлгэ газарайнь шанар харгадажа хэрэглэгдэнэгүй гээшэ. Картограмма зохёогдодоггүй дээрэһээ үтэгжүүлгые зүбөөр, газартань тааруугаар хэрэглэжэ шаданагүйбди.

Зүгөөр поли бүхэнэй хүрьһэнэй шэнжэлэгдэжэ, азот, фосфор, калий гэхэ мэтын бодосуудай хэды шэнээн байдагые элирүүлһэнэй һүүлдэ полинууд дээгүүр үтэгжүүлгэ гаргагдаха байгаа. Агрохимическэ лабораторинууд хойшодоо иигэжэ хүдэлхэ, ажахын мэргэжэлтэдтэй сугтаа асуудалнуудые шиидхэхэ бшуу.

Байгша ондо республикадамнай нилээд ехэ минеральна үтэгжүүлгэ, аммиагай уһан асарагдаха. Колхоз, совхозууд тэрэниие яажа хэрэглэхэ тухайгаа мэдэнэгүй. Тиимэһээ агрохимическэ лабораторинууд ехэ туһа хүргэхэ болоно.

Колхоз, совхозуудаар эмхидхэгдэһэн лабораторинууд газар таряалан һайжаруулгада горитой туһа хүргэхэнь дамжаггүй. Тэрэнэй ашаар хүдөө ажахын ургамалнуудай баян ургаса абадаг болохобди. Тэрэнһээ гадна, лабораторинууд мал ажалда туһалха болоно. Үбэлэй үедэ малые зүбөөр эдеэлүүлхэ, тэжээл буйлуулха, залуу малые түргэн зуураар түлжүүлхэ асуудалнуудые шиидхэлсэхэ байна.

Агрохимическэ лабораторинууд гансашье шэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулха бэшэ, мүн һуралсалай хүдэлмэри эмхидхэхэ зэргэтэй. Тэрээндэ мэргэжэлтэд, колхознигууд болон совхозой ажалшад үргэнөөр хабаадалсаха ушартай.

Һүүлэй һүүлдэ юу хэлэгдэхэб гэхэдэ, агрохимическэ лаборатори үгыгөөр газар таряалангые зүбөөр эрхилжэ болохогүй. Тэрээнгүйгөөр тогтууритай ургаса абажа байхань бэрхэтэй. Ушар тиимэһээ республикымнай ажахы бүхэн өөрын лабораторинуудтай болог лэ!

А. КАПУСТИН,
БурАССР-эй габьяата агроном.

Машина зэмсэгүүдээ түргөөр заһабарилая

2—3 үдэр соо нэгэ сеялкэ

Машина, зэмсэгүүдые шанартайгаар заһабарилжа абабал, ажал хүдэлмэришье урагшатайгаар ябадаг ха юм. Хяагтын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комбайнернууд Бабасан Раднаев, Шагдаржаб Очиров гэгшэд жэл бүри заһабарилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Ургаса хуряалгын дүүрэмсээр сеялкэнүүдые заһабарилжа эхилдэг юм.

Мүнөө эдэнэр ажалаа бүтээсэтэйгээр эмхидхэн, 2—3 үдэр болоод лэ нэгэ сеялкэ заһабариһаа гаргана. Февралиин 20 болотор колхозойнгоо бүхы сеялкэнүүдые заһабарилжа дүүргээд, комбайнуудаа заһажа ороход хүсэлтэй.

Д. Дугаров.

Партиин даалгабари дүүргэхэбди

ВЛКСМ-эй ЦК-гай IV пленум дээрэ

МОСКВА, январиин 15. (ТАСС). Хододоо эдир залуу комсомолой түүхэдэ эдэ үдэрнүүд онсо һуури эзэлхэ байха. Түрүүшын табан жэлэй ажалай халуун дүлөөр соробхилһон үдэрнүүд тухай аба, эжынгээ омогорхоһон шэнгеэр ВЛКСМ-эй ЦК-гай IV пленумдэ хабаадагшад эдэ үдэрнүүд тухай һанажа ябаха бэзэ. Химиин промышленность түргэнөөр хүгжөөхэ гэһэн программа хадаа өөрынгөө удха шанараар агууехэ Ленинэй түсэблэһэн ГОЭЛРО-гой түсэбтэй нэгэ зэргэдэ жагсана. Тиимэһээ парти хадаа декабриин Пленум дээрэ мүнөөдэрэй комсомолшуудта тон ехэ харюусалгатай даалгабари үгэһэн байна. «Ехэ химиие» хүгжөөхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлхыень тэдэниие уряална.

Ушар иимэһээ ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь С. П. Павловай пленум дээрэ хэһэн элидхэл тон халуунаар, эзэн ёһоор зүбшэн хэлсэгдэнэ.

«Уралхиммаш» заводой инженер-технолог Г. Алиевай үгэ хэлэлгээр мүнөөдэрэй үглөөнэй заседани эхилээ. Эрдэм ухаанай туйлалтануудые хэрэглэнгүй үйлэдбэриие хүгжөөхэ зорилгонуудые шиидхэхын аргагүй. Хүдэлмэриин газар бүхэндэ эрдэм ухаанай амжалта хэрэглэжэ, ажалаа эрхилхэ гэһэн һанал бодол манай заводто түрэһэн юм. Энэнь ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ тоолошогүй ехэ арга боломжонуудые хэрэглэхэ арга манда олгоно.

Манай республика гансахан ехэ нефтиин бэшэ, мүн ехэ химиин хизаар боложо байна гэжэ ВЛКСМ-эй Татарай обкомой нэгэдэхи секретарь Р. Беляев хэлээ. Мүнөө үедэ Татарта 4 мянга гаран элдэб янзын химиин продукци үйлэдбэрилэгдэдэг. Эндэ комсомолшууд эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

Узбекистанай ЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Р. Абдуллаева сагаан алтанай республикын залуушуулай гайхамшагта хэрэгүүд тухай хөөрэжэ үгөө. Долоон жэлэй турша соо химиин 22 предприятинууд шэнээр баригдаха гү, али һэльбэн шэнэдхэгдэхээр хараалагдана. 1965 ондо республикын заводууд 3 миллион шахуу минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилдэг болохо. Энэ ехэ даалгабари бэелүүлхын тула республикын комсомол өөрынгөө хубита оруулха байха.

СССР-эй Госстройн түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. А. Этмекджиянда үгэ үгтэнэ. Жэлэй турша соо эһэ утаанай тусхай заводые барижа, ашаглалгада үгэхэ гэһэн волгоградайхидай үүсхэл тухай тэрэ хэлээ. Барилгын материалнуудые складуудта үни удаан саг соо хадагалангүй, «мөөр дээрэһээ» тус предприятиин барилганууд хэгдэнэ.

Саратовай институдай ахалагша хүдэлмэрилэгшэ А. Чеголь химиин эрдэм ухаа шуналтайгаар шудалхые уряалба.

СССР-эй лётчик-космонавтнууд Ю. Гагарин, Г. Титов, В. Быковский пленумэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Нэгэдэхи космонавтын үгэ хэлэхэдэ, пленумдэ хабаадагшад үни удаан альга ташалгаар угтаһан байна. Манай орондо хими хүгжөөхэ гээшэ шэнэ, хүсэ ехэтэ замбуулинай ракетэ табиһанда адли гэжэ Ю. Гагарин хэлэбэ. Замбуулинай дайдые мэдэлдээ абахада химиин тон ехэ удха шанартай байһан тухай тогтон хэлэхэ зуураа, химиин предприятинуудай залуушуулай хоорондо харилсаатай байхыень уряална.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь П. Н. Демичев ехэ үгэ хэлээ. Ороной арадай ажахые хүгжөөхэдэ химиин онсо үүргэ тухай тэмдэглээд, оронойтой залуушуул болон комсомолшууд партиин даалгабариие дүүргэхэ бэзэ гэжэ найданабди гэжэ хэлэнэ.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь С. П. Павлов пленумэй хүдэлмэриие хааха зуураа, комсомол хадаа Коммунис партиин даалгаһан даалгабариие бэелүүлжэ шадаха байха гэжэ найдуулба.

Нэгэн дуугаар батална абтаһан пленумэй тогтоол соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. «Совет ороной залуу үетэн химиин промышленность хүгжөөхэ хэрэгтэ өөрынгөө ёһото хубита оруулха, долоон жэлэй түсэбые, Советскэ Союзай Коммунис партиин агууехэ Программые бэелүүлхын түлөө улам эршэмтэйгээр хүдэлхэ гэжэ ороной бүхы комсомолшуудай, бүхы хүбүүд, басагадай нэрэһээ түрэл Коммунис партияа ВЛКСМ-эй ЦК-гай пленум найдуулна».

Пленум эмхидхэлэй асуудалнуудые хаража үзөө. Ондоо хүдэлмэридэ ороһонтойнь дашарамдуулан, ВЛКСМ-эй ЦК-гай бюрогой гэшүүндэ кандидат Ю. Н. Верченко болон А. К. Зитманис гэгшэдые уялгаһаань сүлөөлөө.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай бюрогой гэшүүнээр Ю. Д. Машин, ВЛКСМ-эй ЦК-гай бюрогой гэшүүндэ кандидадаар А. Ю. Чеснавичус пленум дээрэ һунгагдаа.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай дүрбэдэхи пленум хүдэлмэреэ дүүргээ.

Панама тэмсэнэ! Панама илаха!

МОСКВА, январиин 15. (ТАСС-ай корр.). Империализм хосорог! Панамада эрхэ сүлөө олгохо! Янканууд, гэртээ арилагты! гэһэн лозунгнуудые Патрис Лумумбын нэрэмжэтэ университедтэ болоһон митинг дээрэ хараһабди. Азиин, Африкын болон Латин Америкын 82 ороной залуушуул империалистнуудай бузар муухай аашада эсэргүүсэжэ байһанаа харуулжа, Панамын арадай эрхэ байдал хамгаална.

Бүхы хүн түрэлтэн, бүхы оронуудай арад зон Панамын арадай эрхэ сүлөөтэ, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлыень дэмжэхэ байха гэжэ митингдэ хабаадагшад найдуулна.

Митингдэ хабаадагшад США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгые буруушааһан тогтоол нэгэн һаналаар батална абаа.

МОСКВА. Социалис революциин Нэгэдэмэл партиин Национальна хүтэлбэриин Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Революционно правительствын премьер-министр Фидель Кастро Рус КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи Секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевто орожо уулзаа.
ТАСС-ай фотохронико.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! *41-дэхи жэлээ гарана*

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 14 (10382) | 1964 оной январиин 17, пятница | Сэн 2 мүнгэн

БАЯН-ГОЛОЙ ХОНИШОДОЙ ЖЭШЭЭГЭЭР МҮРЫСЭН, СОЦИАЛИС УЯЛГАЯА ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭЕ!

* * * *

Зуун хонинһоо 100 хурьга абахабди

✦ Хяагтын управлениин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ 18 мянган хурьга абаха.
✦ Нарай хурьгадые һайнаар түлжүүлхын тула гидропонно аргаар ургуулһан ногоо эдюулнэ, искусственна һү уулгана.
✦ Хурьгашадаар шадамар хүнүүдые табина.

БАРГАЖАНАЙ Баян-гол нютагай хонишодой үүсхэл уряае манай Юрөө нютагайхид һайшаан дэмжэжэ, байгша ондо хонидойнгоо түл һайнаар, гарза хоролтогүйгөөр абахын тула баһал эршэмтэйгээр мүрысэхэ хүсэлэнтэй.

Хэнэйшье мэдэһээр, түбхын түрүүн бүхы хонишод, хурьгашадай шэн зориггойгоор, үнэн зүрхэнһөө оролдон ажаллаһанай ашаар хурьгад олоор абтажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэхэ ха юм.

Тиимэһээ хонидой түл абалгые ороо̆һо таряанай ургаса хуряалгатай жэшэжэ, айхабтар харюусалгатай шанга хүдэлмэриин хаһа—баһал «ургаса хуряалга» гэжэ нэрлэдэгынь гайхалтай бэшэ. Жэшээнь, мүнөө манай колхозые абаад үзэхэдэ, **эхэ хонидой 22 отарада гансахан январь, февраль соо 18 мянган нарай хурьга абажа, һайнаар түлжүүлхэ болонобди.** Үбэлэй этээл ордоһотой шанга хүйтэн соо эдэ олон хурьга абажа, мал болгохо гээшэ амархан хэрэг бэшэ даа.

Тиигэбэшье хонишоднай бүхы шадал, мэргэжэлээ гарган хүдэлжэ энэ «дабаа» амжалтатайгаар дабан гараха байһандаа этигэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай эндэ сагай уларил таарамжагүй байжа, сабшалан, таряаланһаа ургаса бага абтаад, отарануудай тэжээлээр тиимэшье элбэг бэшэ. Теэд үбһэ, һолоомо, зелёнко, силосээ анханһаа бодомжотойхоноор, зүбөөр хубаарилан эдюулжэ, байрыень зохидоор түхеэрөөд, оролдосотойгоор харууһалбал, хонидоо шадал тамир һайнтайгаар ондо оруулха, түлыеньшье гарзагүйгөөр абаха арга боломжо бии. Нёдондо колхознай гурбан газарта 1000—1000 хурьгатай хонидой байха шэнэ байрануудые түхеэржэ, ашаглалгада оруулаа. Илангаяа эхэ хонидой отарануудта дүршэлтэй шадамар, үнэн шударгы хүнүүд олон эльгээгдээ. Хони, хурьгадай харууһа, тэжээл һайжаруулжа, элдэб үбшэ хабшанһаа һэргылхэ, хаһа сагтань аргалха хэмжээ абанабди. 2—3 жэлэй саада тээ нарай хурьгадай балсан мяхан сайража, ехэ гарза болодог һэн. Тусхай селенэ гэжэ эмээр эхэ хонидые, хурьгадые урзада, нёдондо хэдэн удаа тариһан, мүн тэжээлгэйнь холижо эдюулһэмнай ехэ һайн байгаа. Мүнөө тиимэ үбшэн үзэгдэхэеэ болёо шахуу. Мүн үнгэрэгшэ жэлһээ нарай хурьгадта гидропонно аргаар ургуулһан ногоо эдюулдэг болообди. Иитээд баһал тиимэ ногоо ургуулжа, бүхы отарануудые энэ тэжээлээр хангахаар бэлдэжэ эхилэнхэйбди. Тэрэшэлэн шадал тамираар һулашаг хонид хурьгадаа ёһоор садхаадаггүй. Тиимэһээ тусхай искусственна аргаар һүн тэжээл буйлуулжа, хурьгадташье ...лгахамнай.

Һаядаа олонхи отарада хурьгад түлэг абтажа захалба. Колхоздо январиин түрүүшын 10 хоног соо хамта 900 гаран хурьгад гараад, булта бүрин бүтэн түлжүүлэгдэнэ. Жэшээнь, колхозоймнай эрхим хонишод Бутыд Батуева, Бутыд Банзаракцаева гэгшэдэй даадаг отаранууд 100—150 хурьгадтай болонхой.

— Манай отаранууд энэ жэлдэ тус тустаа мянган эхэ хонидһоо хурьгадые абаха юм. Тэдэмнай һаял түрэжэ захалаа. **Зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга заабол абахын түлөө тэмсэхэбди,** — гэжэ эдэнэр мэдүүлнэ.

Колхозой түрүү солото эдэ хоёр хонишоднай жэлһээ жэлдэ мүрысэжэ, һайн үрэ дүн туйладаг. Нёдондо Бутыд Банзаракцаевагай зуун эхэ хонин бүриһөө 85 хурьга абахада, Бутыд Батуевань 84 хурьга түлжүүлээ. Энэ жэлдэ баһа хэниинь илагшааб? Эдэнэр мүнөө хурьгалһан хонидто 200—200 грамм үбһэ, зелёнко, дуран соонь шэмэтэй һайн һолоомо эдюулнэ. Бага зэргэ силос, таряанай зүйл үгэдэг.

Артелиимнай хонишод шэнэ жэлдэ хамаг хүсэ шадал, арга боломжоёо элсүүлэн хүдэлжэ, **зуун эхэ хонин бүриһөө 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхэ зорилго урдаа табина.**

Т. Борходоев,
колхозой главна ветеринарна врач.

Түрүүшын гурба мянга

ПЕТРОПАВЛОВКА. (**Телефоноор абтаба**). Манай колхоз энэ жэлдэ 13 мянга гаран хурьга абахаар хүлеэнэ.

Наринай отделениин бэрхэ хонишон, коммунист Лодой Аюшеевич Цыбиков 400-гаад хурьга абаад, нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байнхай. Отарадань бүхыдөө 700 эхэ хонин бии. Эндэ хүдэлдэг хоёр хонишонһоо гадна, гурбан хурьгашаниие нэмэжэ үгөөбди. Тиигээд хамтадаа 5 хүн түл абахань. Байгша ондо хурьгашад 45 хоног хүдэлхэ бэшэ, харин 4 һара ажаллахаар гарана.

Цыбиковэй бригадын хонишод энэ жэлдэ 100 хонин бүриһөө адагынь 90 хурьга түлжүүлхэ, хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһо хайшалха зорилготой.

Түл абалга Жимбэ Норбоевой, Николай Пашинскиин бригадануудта мүн лэ амжалтатайгаар ябажа байнхай.

Шэнэ түл гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхын тула эхэ хонишодой бригада бүхэндэ антибиотигууд, биостимуляторнууд, хотын шүүһэн үгтэнхэй.

Колхозой правлени, партком урда жэлнүүдэй алдуу эндүүе анхаралдаа абажа, түл абалгын үедэ хурьгашанаар хүдэлхыень дүршэл ехэтэй, мал харууһалжа шадаха хүнүүдые эльгээнэбди. Мүнөө эхэ хонидой отарада ажаллахаар 5 коммунист, 10 гаран комсомолшууд ошоод байна.

Түл абалгын үедэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд отара дээгүүр ходо ябажа, дутуу дунда зүйлнүүдые ябуудусадхана. Һаяхан хэдэн отарада хаамагуудай дуталдахадань, тэрэниие дары түргэн хэжэ эльгээһэн байнабди.

Баргажанай хонишодой уряа бэшэгтэй танилсаад, манай колхозой хонишод бүгэдөөрөө социалис мүрысөөндэ оролсохомнай гэжэ мэдүүлбэ.

Ц. Гармаев,
Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

Телефон-Телеграф-Радио. Һүүлэй мэдээсэлнүүд. Телефон-Телеграф-Радио.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Наука болон техникын талаар Ленинскэ шангуудые олгодог комитедэй составай түлөөлхэ болзоройнь дүүрэһэнтэй дашарамдуулан, СССР-эй Министрнүүдэй Совет энэ комитедэй шэнэ состав баталаа. СССР-эй Наукануудай академиин президент М. В. Келдыш комитедэй түрүүлэгшээр томилогдоо.

(ТАСС).

Братска ГЭС-эй барилгада хабаадагшадта КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалга

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ажалай ехэ амжалта туйлаһантайнь —ГЭС-эй һүүлшын агрегадуудые амжалтатайгаар ашаглалгада оруулһантайнь дашарамдуулан Братска гидроэлектростанциин бүхы барилгашад, хабсаргагшад болон ашаглагшадые халуунаар амаршална.

Ангара мүрэн дээрэ баригдаһан Братска ГЭС хадаа шэб шэнэ техникэ хэрэглэжэ баригдаһан туйлай ехэ гидротехническэ барилга мүн. Дэлхэй дээрэ юунтэйшье жэшээлэшэгүй энэ ГЭС совет эрдэм ухаанай гайхамшагта туйлалтануудые харуулжа, бүхы совет арадай омогорхол түрүүлнэ.

ГЭС-эй барилга дээрэ манай гайхамшагта залуушуул, комсомолшууд шэн зоригто ажалаараа шалгараа.

Түрэл партиингаа, халуун зүрхэнэйнгээ уряалаар хэдэн мянган согтой дорюун хүбүүд, басагад хатуу шэрүүн, хүн зоной байгаагүй газарта ерэжэ, Сибириин шэрэнги шэдхэтэ тайгые сэбэрлэжэ, хэдэн зуун жэл соо дууража хэбтэһэн байгаалиин хүсэнүүдые гартаа абажа байна.

Энэ гайхамшагта хизаарые саашадань ашаглаха талаар манай урда үшөө ехэ ажал бии. Ороноймнай зүүн зүгтэ энергетическэ болон промышленна барилгануудые хэхэдэ, химиин промышленностиие түргэнөөр хүгжөөхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй хараалһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тулада Братска ГЭС-эй барилгашад болон хабсаргагшад бүхы хүсэ шадалаараа оролдохо бэзэ гэжэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет батаар найдана.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, нүхэр Н. С. Хрущевто эльгээһэн бэшэг соогоо Братска ГЭС-эй барилгашад болон хабсаргагшад иигэжэ мэдээсэнэ: дэлхэй дээрэ эгээн томо гидроэлектростанци проектээр хараалагдаһан хүсэндөө оруулагдаа. Энэнь 3.600 мянган киловатт юм. Түрүүшын агрегадуудай ашаглалгада үгтэһэнһөө хойшо 10 миллиард гаран киловатт-час хүнгэн сэнтэй электроэнерги үйлэдбэрилэгдөө.

Барилгын болон хабсаралгын хүдэлмэринүүдые үргэлжэдэнь онһжоруулжа, бетон бэлэдхэхэ автомат ехээр хэрэглэжэ, түрүү техникын элдэб бусад аргануудые хэрэглэжэ, ГЭС-эй барилга дээрэ тон ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хэгдэһэн байна.

(ТАСС).

Зүб лэ бэшэнэ, Шалсама хонишон!

Хүн бүхэн заабол нэгэ дуратай ажалтай, шэлэжэ олоһон мэргэжэлтэй байдаг гээшэ ааб даа. Тиигээд лэ ажаллажашье, амаржашье, хүхижэ зугаалжашье ябахадаа, юрэдөө ямаршье үедэ, залй забдын олдобол, өөрынгөө шудалһан хэрэг, мэргэжэл тухайл хэлэхэ, энээн тушаа хөөрүүлхэ дуратай байха бшуу. Иигэжэ эдэбхитэ ажалаараа үдэр бүхэндэ урмашан, алхам бүхэндөө амжалтаяа арьбадхахые оролдодог, амжалта заабол туйладаг хүнүүд «хүдэлмэришэнби. таряашанби, ...ишанби, загаһашанби» гэжэ омогорхохо эрхэтэйшье, омогорхохо ёһотойшье ха юм. Эрхимэй эрхим иимэл хүнүүд хүндэтэ нэрэеэ бүри дээрэ үргэжэ, ажалдаашье, бүхы ажабайдалдаашье энэ нэрэдээ хүрэмөөр ябахые хүсэдэг, жэшээтэ ёһоор ябадагшье.

Баян суута Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой мэдээжэ хонишон Шалсама Ламажаповнагай «Үнэн сэдьхэлһээ хөөрэлдөө» гэһэн бэшэгые «Буряад үнэндэ» һаяхан уншаад, ажал, хүсэл эрмэлзэл тухайгаа дахин дахин нарибшалан бодожо байнаб. Ямаршье мэргэжэлтэй хүн бүхэн, тодорхойлбол, Буряадай хонишон бүхэн, хүгшэн залуугүй, суута гараһан, баян дүршэлтэй энэ хонишоной уряа-бэшэгые халуунаар һайшааха, отара бүхэндөө зүбшэн хэлсэхэ, ямар дутагдалтай, тэдэнээ яажа усадхаха, ямар зорилготой байһанаа сэхэ руунь хөөрэлдэхэ бэзэ гэжэ этигэнэб. Иланхаяа эртын хурьгадые түлэг дундаа абажа байһан үедэ хонишоной нэрэ хүндэ, һэшхэл тухай хөөрэлдэхэ гээшэ шухала удхатай.

«Ахалагша хонишон бии. Тэрэмнай гол харюусалгатай хүн. Бидэ зааһан руунь ябахал уялгатайбди» гэжэ «ойлгодог», бүхы арга соогоо хүдэлдэггүй зарим хүнүүдтэ алдуу буруень мэдэрүүлхэ, алдуень заһуулха саг тулаа.

Би Бальжи нүхэртэеэ табан жэлэй туршада хонишоноор ажалланаб. Тиихэ зуураа ажалдаа элдэб бэрхэшэлтэйшье дайралдааб, олзо оложо хармаандаал хээ һаа, ниитын зөөри арьбадхаха, гамнаха тухай ухаандаашье оруулдаггүй заримашуулые үзөөб. Энэ ушарта үнинэй дүршэлтэй хонишод, аха нүхэд хойрог хүнүүдтэ ехэ нүлөө үзүүлжэ шадаха, жэшээтэ ажалаараа тэдэнэй сэдьхэл бодолыень өөрһөөнь хүдэлгэхэ, алхам бүхэндэнь ажалыень хинан шалгаха аргатай гэжэ һанагдана. Хэн хэн бэ, хонишод тон эбтэйгээр, бэе бэедээ хаялсангүй, бэе бэеэ хүлеэлсэнгүй, эбтэй эетэйгээр ажаллаха ушартай гээшэбди гэжэ һанадагби. Маанадтай дүршэлтэй, эдэбхитэй хонишод Дамби Бадмацыренов, комсомол Николай Бадлуев гэгшэд ажаллана. Тиихэдээ хэдыдэ юу хэхэеэ, тус бүридөө ямар уялгатайгаа хүн бүхэмнай мэдэдэг. Бэе бэедээ өөдэрхэхэ, хара амяа хараад ябаха ушар огтолон дайралдадаггүй. Иигэжэ ажалнай һанаһан соомнай бүтээд лэ, хонидой, хурьгадай хүшэ шадал һайн, гарза хоролтошье болодоггүй.

Шалсама хонишоной сэдьхэл зүрхэ хүдэлгэмэ бэшэгээр урмашан, 1964 ондо хонин бүриһөө хурьга абажа түлжүүлхэ, хонинной толгой бүхэнһөө 3 килограмм нарин, нарибтар нооһо хайшалха гэжэ шиидээбди. Үбһэ тэжээл хүрэхөөр бии. Гэр бүлөөрөө ябажа, 628 центнер үбһэ сабшажа һүрилөө һэмди. Гурбадахи класста һурадаг Миша, наймаатай боложо ябаһан Галимнай, бүхы үхибүүднай үбһэ сабшалгада шадаха зэргээрээ туһалаа һэн.

Түл түрэсэ нэгэшье толгойн гарзагүйгөөр түлжүүлхэ, 1964 ондо хонишон нэрэеэ суурхуулха тэмсэлдэ бодоһон манай колхозой, отарын хонишод баргажанайхидһаа гээгдэхэгүй бэзэ, ажал хэрэгтээ хайша хэрэгээр хандадаг ябадал гаргагдахагүй бэзэ гэжэ һананаб.

Баатар совет арадай нэгэн һайхан нэрэ хүндые энэ, шэнэ жэлдэ улам дээшэнь үргэлсэел. Олон хурьгадые түлжүүлжэ, хонин һүрэгтөө табиял, шанартай нооһо, гадартай мяха элбэгжүүлээл, нүхэд хонишод! Хэлэһэн үгэдөө хонишод хүрэдэг байгаабди, мүнөөшье хүрэхэбди гэжэ мэдүүлхэ байнаб.

Д. АЮШЕЕВ,
Хяагтын үйлэдбэриин управлениин Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Чимит Санхаевнатай танилсагты

Байгалай оёрһоо ургажа гараһандал, Барханай уулануудай баруун үзүүр далайн гүнзэгыһөө орьёл болон үндыһөөр зүүлжээ сэхэ һунажа, үргэн түрэл дайдаяа үрнин ёһоор тэдхэһэндэл маша олон мүнгэн сагаан горходоо сэхэ урагшань шэдэлэн, сэсэрэн байдаг лэ. Һарабшалан саашань зүүн урагшаа хараа һаатнай, уулые ара тээшэнь таһар удар отолһоор гүнзэгыржэ ерэһэн үргэн хонхор жалга байха. Тэрэнние урудан, дуугаа татан шурьяһан Гаарга голой эрьедэ Ара Зун нютаг оршодог. Энэмнай Дэрээнэй совхозой гурбадахи отделени—Буряадаймнай эгээл холын нютагуудай нэгэн.

Энэ отделениин хонин һүрэгэйнь тоо толгой мүнөө 15 мянга үлүүтэй, 20 гаран отаранууд болон хубаарна. Холын энэ нютагай хорин ехэ бүлэг хонидой хойноһоо харууһалжа, ажа жаргалай эхин булаг дэлбэрүүлжэ ябаһан малша буряад хүбүүд, басагадай магтаал юрөөл гайхамшаг. Эдэнэй нэгэниинь эгээлэй басаган Чимит Санхаевна Будаева болоно.

13 жэлэй саада тээ хонишон Чимит Санхаевна үшөөл залуухан басаган ябаа. Гэбэшье ажа жаргалай бэлшэр дээрэһээ олон тээшээ тэгүүлһэн харгы замуудай алининиинь шэлэлтэйб гэжэ үни удаан шэбшэдэг байба. Удабашьегүй, тэрэ жэлээ ажахын олон һалбаринуудай нэгэн болохо—хонин ажалые тусхайлан шэлэжэ, зол хубиингаа үндэһэ һуури өөрын хүсөөр тогтоохо гэжэ ажалай халуун охиндо абтаһан юм.

Чимит Санхаевнагай харюусалга доро мүнөө 665 эхэ хонид бии. Орёо ажалайнгаа онол мэргэжэл шудалһан тула, олон үгэгүй түбшэн даруу зантай энэ эхэнэр «ерэхэ жэлдэ хонин һүрэгиин хоёр дахин нэмэхэ, хонин бүриһөө хурьган абтахал байха, нооһошье абаха түсэб дүүргэгдэхэ»—гэнэ. Тиин бүхы ажалыень һонирхон хараа һаа, энэ хэлээшэнь үндэһэтэйхэн гэжэ мэдэрхээр. Хонидынь бултаараа ууса дүүрэн мундаралдаад, дүтэ шадар ябахадашье урматай. Мүнөө жэлдэ гүйсэд хүрэхөөр үбһэ, һолоомошье абагдаихай, мүн баһа искусственна үрэжүүлгэ энэ отарада ехэ эмхитэй һайнаар, хаһа болзор хэгдээ. Чимидэй тоогоор рүүшын хурьгад январиин банһаа түрэжэ эхилхэ. Ти... һээршье хойно хойноһоонь харжал мэдэхэ.

Январиин янгинама хүй... соогуур үнгэрдэг түл абал... халуун хаһа нэгэнтэ б... үзэгдэһэншье һаа, ехэ т... шаруу, забда сүлөөгүй бай... дагынь мэдээжэ. Барга... нютаг үбэлдөө һалхи ехэ... Үбэлэй янгяа хүйтэн һаран... соогуур Хүнтэйн хуудам... лаар хүйтэн һалхин бар... тээһээ зүүн тээшээ үргэ... бүүһаар үнгэрдэг. Байгал... эхитэй Баргажан һалхинай... сэтэйшье, хүйтэншье гээш...

Гараһаар нарай бага ху... гадые байлгахаар дулаан... хид байра заабол хэрэг... Тэрэнние халуун зун байха... бэлэдхэжэ түхеэрхэ шух... юм. Зундаа тиимэ байра... таагдажа сэбэрлэгдэдэг, мартаа сагаадагдадаг, тү... дэжэ байхаар пеэшэнүүд... заһабарилагдадаг. Хурьга... хойноһоо харууһалха дүрш... тэй хүнүүдые нэмэжэ үгэ... байха юм. Эдэ мэтын хүдэл... ри Чимидэй отарада ... дүүргэгдэнхэй.

Үглөөнэй ханхинама хүй... һалхинай шанга урасхал ... Чимит даамай хёрхоор шэр... нэ. Тиихэдэ юун тухай шэб... нэ гээшэб? Тэндэ Байгал, с... шаа үргэн уужам Сиби... үшөө саанаһь түрэл Моск... Һанаха бодохо юумэн б... байна даа. Һаяхан Москва... СССР-эй Верховно Сове... гурбадахи сессиин үндэр ... дэр дээрэһээ Чимидэй ха... нүхэр С. С. Бальжинова ... хэлээ. Тиихэдээ агуухэ О... нойнгоо түлөөлэгшэдэй ур... өөрынгөө ажал тухай, мүн ... рэл Баргажан нютагаа дур... һан байна.

Чимит Санхаевна Буда... Буряадай АССР-эй Верхо... Соведэй депутат юм. Ажал ... дэлмэридөө үнэн шудар... улад зондоо хүндэтэй Чи... иимэ ехэ этигэл найдабар... хүртэһэнөө ажал хэрэгээ... харюулжа ябана.

Ш. Байминов.

Ойлгууламжын хүдэлмэри

Гоёолто бэшэ—политическэ уряал

Республикымнай олон һуурин тосхонуудай гудамжануудаар ябахада, гоё һайханаар бэшэгдэһэн уряа лозунгнууд, дүрэ зурагууд, плакадууд дары нюдэ татадаг гээшэ. Эдээнийень уншахадаа, һуури... зоной хэжэ байһан ажал тухайнь, ойрын, холын хараата түсэбүүд тухайнь, юрэнхыгөөр хэлэбэл, бүхы ажал хэрэг, ажаһуудал тухайнь мэдэжэ абахаш.

Теэд харуулан ойлгуулха агитациин гол үүргэ һуурин тосхонуудаа шэмэглэһэн гоёолто бэшэ ха юм даа. Энэ хадаа ажахыгаа, соёл культураяа саашаданы хүгжөөхэ уряал, түрэл партиингаа дүлэтэ үгэнүүдые олон зоной дунда тарааха нэгэн шухала арга мүн. Эгээл тиимэһээнь партийн организацинуудаар энээн тухай яһалал хөөрэлдөөн болодог. Гэбэшье олон газарта энээниие тиимэ ехэ удха шанартай дээрэ тоодоггүй, тиимэһээ хайша хэрэгээр хандаха ушар үзэгдэнэ.

Жэшээ болгон Хяагтын совхозой **Хилганта** тосхониие абаад үзэе. Энэ һуурин Сүхэ голой эрьедэ шугы бургааһаар, ой модоор хүреэлэгдээд, гоё һайханаар харагдадаг. Теэд гудамжадань ороходо, хара шорой, хуа тооһон, үшөө эндэ тэндэ «хин моринной» үмхиржэ ударшаһан будһөө ондоо юумэ харагдахагүй.

Магад, отара, гүүртэнүүдээр, хүн зоной олоороо байрладаг газарнуудаар харуулан ойлгуулха агитаци хэгдэжэ болоо ёһотой? Үгы. Совхозой түрүү хонишон Дашеевэй байдаг отарада, үнэхөөрөө, хүн зон олон, хорёод шахуу ажалнад бии. Теэд гэрнүүдэй газаань нюдэндэ торохо зүйл үгы, досооньхананарнь һалан һабхайгаар нияһан барлагдамал нэгэ-хоёр хууршаһан плакадууд.

Энээнһээ уламжалан нэгэ иимэ асуудал гарана. Харуулан ойлгуулха агитаци хаана дэлгээхэ ёһотойб? Үйлсэ, гудамжануудые захаһаань заха хүрэтэр энээгээр бүрхөөһэнэй хэрэг бии гү гэжэ зарим хүнүүд асуудаг.

Энээндэ Хяагтын Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь нүхэр В. Раднаев иигэжэ харюусана:

— Бидэнэр гудамжа бүхэниие плакат, лозунгнуудаар бүрхөөхэ гэжэ оролдодоггүйбди. Харин гол түлэб хүн зоной олоороо суглардаг, ябадаг газартал уряа лозунгнуудые үлгэхэ гэжэ оролдодогбди. Жэшээнь, манай соёлой байшан, гол гудамжа болон отара, гүүртэнүүд лэ эдээгээр шэмэглэгдэдэг юм.

Нүхэр Раднаевай энэ хэлээшыень зүбшөөхэдэ болохо гэжэ һанагдана. Гудамжа бүхэниие шэмэглэхэ гэбэл, барагдашагүй ехэ ажал болохо гээшэ ааб даа. Хэрбээ орон доторнай боложо байдаг политическэ ушар хэрэг бүхэниие харуулха гэбэл, бүришье орёо, байд гээд лэ энээнээ түргөөр һэлгэхэ, шэнэлхэ баатай болодог. Тиихын тула ехэ материал, олон хүнэй ажал хэрэгтэй болохо байна. Олон ушарта энээнһээл боложо үни хуушарһан уряа лозунгнууд мүнөө болотор үлгөөтэй байдаг ха юм.

Тиигээд харуулан ойлгуулха агитациин удха тухай хэды үгэ хэлэлтэй. Сэлэнгын совхоздо, «Эрдэм» колхоздо, мүн Улаан-Үдын Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудта мүнөө 1964 оной январь һарада «1963 оной түсэб даабариие болзорһоонь урид дүүргэе!» гэһэн уряанууд дэлгээтэй байһаар. Ажалай дүн харуулһан олон самбарнуудта нёдондоной ноябрь, декабрь һарануудай дүнгүүд бэшэгдэнхэй байна.

Политическэ хүдэлмэри ажабайдалһаа гээгдэхэ ёһогүй. Тиигэбэл тэрэнэй удха шанар мохоордог, үрэ дүнгынь бирагүй байдаг гэжэ мэдээжэ. Тиимэһээ хэлсэжэ байһан хэрэгнайшье үе сагһаа хожомдохогүй зэргэтэй. Колхоз, совхозуудай холын, дүтын тодорхой зорилгонууд, хэжэ, бэелүүлжэ байһан бүхы ажал хэрэгүүд саг соогоо харуулагдажа, ойлгуулагдажа байбал, үрэ дүнгынь ехэ байха. Эгээл энээндэ партийна организацинуудай гол анхарал хандуулагдаха ёһотой.

Зарим ушарта энэ хэрэгые эмхидхэхын тула ехэ материал, мүнгэ зөөри хэрэгтэй болоно гэлсэдэг. Тиимэ байжа магадгүй. Энэ тэрэ юумэн хэрэгтэй болохо ёһотой. Тиибэшье энээгээр шалтаг бариад, политическэ ехэ удха шанартай энэ хэрэгые орхижо огто болохогүй. Олон партийна организацинууд энээниие олониитын хүсөөр хэдэг байна. Иланхаяа хүдөөгэй интеллигенци энэ талаар ехэ туһаламжа колхоз, совхозуудта хүргэхэ уялгатай. Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партком гол түлэб тосхонойнгоо интеллигенциин хүсөөр эдэ бүгэдые хэдэг байна. Энэнь ехэл һайшаалтай, тиимэ байха ёһотойшье ха юм.

Тэрэшэлэн лозунг, плакадуудые зарим газарта түмэр, модон хабтагай болоод бусад шухаг зүйлнүүд дээрэ бэшэжэ зободог ушар гарана. Энэнь ямар удхатайб гэхэдэ, нэгэл дахин бэшээд, тэрэнээ хэдэн жэлдэ байлгахадань, ажал багатай гэхэ хүнүүд бии. Энэ хадаа таарахагүй ябадал бэшэ гү? Шэнэ зорилгын, шэнэ ажал хэрэгэй гарахатай хамта харуулан ойлгуулха агитаци шэнэлэгдэжэ байха ушартай.

Тиимэһээ юрын саарһан, картон, мүн үнгэтэ шэрэ, будагуудые хэрэглэжэ, лозунг болон плакадуудые бүтээхэдэшье болохотой байха. Хэрбээ эдэ бүгэдэ оролдосотойгоор, уран гоёор хэгдэбэл, нюдэндэ торосотой, зүрхэ сэдьхэл татасатай байхань дамжаггүй. Хүн эдэ бүгэдэ юунһээ хэгдээб гэжэ харахагүй, харин юун гэжэ бэшээтэйб гэжэ нэн түрүүн харадаг ха юм. Сэхыень хэлэхэдэ, бодомжотойгоор, үнэн зүрхэнһөө хандабал, энэ хэрэгые хүнгэхэнөөр бүтээжэ болохо байна. Тиимэ ехэ ажалшье, мүнгэ зөөришье хэрэгтэй бэшэ. Шадаад байгаа һаа, олониитын хүсэн—хүдөөгэй интеллигенци, залуушуул, мүн коммунистнууд-пенсионернүүдшье элсүүлэгдээ һаа—энэ даабариие саг соонь дүүргээд лэ байха.

Харуулан ойлгуулха агитаци — юрын гоёолто бэшэ, харин политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэриин шухала хуби мүн, тэрэ хадаа партиин дүлэтэ уряал гээшэ. Тиимэһээ энэ хэрэгтэ бодомжотойгоор хандаха эрилтэ табигдана.

М. НИМАЕВ.

ҺАЙН ЗАНШАЛ

Адуу малые үбэлжүүлжэ, холын гүүртэнүүдтэ ябаһан малшадтаа ямар туһаламжа үзүүлнэт, культурна эрилтыень яажа ханганат гэһэн асуудалтайгаар манай корреспондент Санагын «Коммунизм» колхозой партийна организациин секретарь нүхэр М. Ш. Дымпиловтэ хандаба.

—Зэдэ мүрэнэй эхинэй хадахүбшын боорёор, Хуурлиг болон бусад холын нютагуудаар үбэлжэжэ байгаа малшадтаа колхозой правлени, партийна организаци тусгаар анхаралаа табидаг байна. Эрилтэ хэрэглэмжыень бүрин хүсэдөөр ханг...ха гэжэ оролдодог байнабди. Мүнөөшье үбэлэй амаралтын үедэ Санагын дунда һургуулиин 15—16 багшанар Зэдын эхин, Хуурлиг гэжэ нютагуудай малай гүүртэнүүдээр хоёр хоногой туршада ябаба. Эдэнэр хэдэ хэдэн гүүртэнүүдээр ябажа лекци уншаа, элидхэлнүүдые хээ, наада концерт табяа. Һургуулиин багша Содном Цыренов **«Агуу ехэ арбан жэл»** гэһэн ехэ һонирхолтой лекци уншажа, малшадыемнай баярлуулаа. Соёлой энэ бригадынхид бүхы хэмжээ ябуулгаяа түрэлхи хэлэн дээрээ үнгэргэнэ.

Багшанар-соёлшод лекци, элидхэл хэхэһээ, наада концерт табихаһаа гадна, малшадай ажал хүдэлмэридэнь туһалалсаба. Жэшээнь, Зэдэ, Дабаата, Хуурлиг гэжэ нютагуудта үбэлжэжэ байһан малшадта ерэжэ, багшанар үбһыень буулгалсаба, мүльһыень асаралсажа үгэбэ, түлеэ залһыень хахалжа бэлэдхэбэ.

Санагын дунда һургуулиин багшанар хүршэ колхозуудтаяа нягта барисаатай байдаг һайн заншалтай юм. Багшанарай хоёр үдэрэй аяншалга хадаа һайн һайхан сэдьхэлэй үльгэр жэшээ мүн болоно.

Эндэхи багшанарай жэшээгээр Санагын суута уран һайханай коллектив малай гүүртэнүүдээр ябана гү?

—Тиимэ, эдэнэрнай уран һайханай коллективүүдэй харалгада ехэ эршэтэйгээр бэлэдхэжэ байна,—гэжэ М. Ш. Дампилов харюусаба.

Нүхэд Ардаев, Норбоев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг Санагын уран һайханай коллектив хүршэ колхозуудаараа ябажа наада, концерт табина, лекци, элидхэл хэнэ. Мүнөө эдэнэр Утаата-Далахайн «Байгал», Енгорбойн «Дружба», Сагаан Моринной «Родина» колхозуудаар ябажа ерээ.

Малшадай культурна эрилтэ һайнаар хангахын тулада бидэнэр бүхы хүсэеэ элсүүлнэбди. Зэдын аймагай соёл гэгээрэлэй таһаг өөһэдынгөө зүгһөө туһалалсаа һаань һайн һэн. Нарин плёнкотой һай һайн картинануудые малшадта эльгээдэг болоһой гэжэ хүсэгдэнэ,—гээд нүхэр Дымпилов хэлэбэ.

ХИМИИ бүгэдөөрөө ШУДАЛАЯ!

Бидэниие хубсалуулна, эдеэлүүлнэ

(Зүүн-Сибириин технологическа институдта химиин асуудалаар научно-теоретическэ конференци болобо)

Багашаг таһалга дотор эмхидхэгдэһэн выставкэ харанабди. Химиин эди шэди. Химиин зүйлһөө абтадаг бүхы юумэн эндэ бии гэжэ баталхын аргагүй ааб даа. Зүгөөр утаһанһаа эхилээд, элдэб янзын будууд, бэшэ бэшэ зүйлнүүд хүрэтэрөө хуу бии. Эдэ бүгэдэ хадаа манай орондо химиин хүгжэхэ хизааргүй ехэ арга боломжые үшөө дахин харуулна.

Энэмнай манай институдай багшанар ба студентнэрэй научно-теоретическэ конференцидэ зорюулагдаһан выставкэ мүн. Химиин асуудалаар болоһон энэ хоёрдохи конференцидэ 500 гаран багшанар, студентнэр хабаадаба. Партиин ЦК-гай түүхэтэ декабриин Пленумдэ зорюулагдаһан энэ конференци дээрэ 8 элидхэл хэгдэбэ.

Неорганическа химиин кафедрын ахалагша багша нүхэр Манжигеева иимэ темээр: КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленум, химиие ба химиин промышленностиие хүгжөөхэ арга боломжо тухай элидхэл хэбэ. Конференци дээрэ хэгдэһэн элидхэлнүүдэй олонхииень студентнэр хэһэн байна. Жэшээнь, II-дохи курсын технологическа факультедэй студентка Таракановская гэгшэ хүдөө ажахыда минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглэхэ тухай элидхэбэ.

Хүдөө ажахыда гербицидүүдые хэрэглэхэ тухай студент Бруднёвэй хэһэн элидхэл яһала һонирхолтой байба.

Ой модоной промышленностьда полимернүүдые хэрэглэхэ тухай, синтетическэ зүйлнүүдые арһанай промышленностьда хэрэглэхэ тухай болон бусад темээр элидхэлнүүд шагнагдаба.

Химиин асуудалаар болоһон энэ конференци яһала һайнаар, һониноор үнгэрөө. Студентнэрые химиин шэнэ шэнэ туйлалтануудтай танилсуулаа. Энэ конференци студентнэрые эрдэм шэнжэлэлгэдэ дуратай болгоһониинь лабтай.

С. Ангапов,
Зүүн-Сибириин технологическа институдай партийна организациин секретарь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. **Конференцидэ хабаадагшад выставкэдэ табиһан элдэб үнгын синтетическэ материалнуудтай танилсана. 2. Технологическа факультедэй студентка Неля Полуторова элидхэл хэжэ байна.**

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХИМИИН МАШИНА БҮТЭЭЛГЫН ХҮСЭН ТҮГЭС ХҮГЖЭЛТЭ

Химиин ба нефтиин машина бүтээлгын гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ, СССР-эй министр Л. А. КОСТАНДОВТАЙ хэһэн хөөрэлдөөн

КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленум химиие хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ шухалын шухала арга замуудые хараалһан байна. Тэрэ хадаа, электричество шэнги, мүнөө үеын шата дээрэ үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ техническэ дэбжэлтын энэ үндэһэн болонхой. Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха хэрэгтэ тэрэнэй дүүргэдэг үүргэ айхабтар ехэ.

Орон доторнай химиин машина бүтээлгын ямараар хүгжэхэ байһан тухай хөөрэжэ үгыт гэһэн гүйлтатайгаар химиин ба нефтиин машина бүтээлгын гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ, СССР-эй министр Л. А. Костандовта ТАСС-ай корреспондент хандаһан байна.

Асуудал. Һаяын жэлнүүдтэ совет машина бүтээгшэд химиин индустриие шэнэ техникээр гүйсэд хангаха уялгатай. Орёо хүндэ энэ асуудал ямараар шиидхэгдэжэ байнаб?

Харюу. Энээнэй урда тээхи дүрбэн жэлэй турша соо химиин машина бүтээлгэ хүгжөөлгэдэ гаргашалагдаһанай шэнээн мүнгэ зөөри энэ жэлдэ һомологдохо байна. Энэ хадаа химиин бүхы промышленностьда, гүйсэд хүрэмөөр түхеэрэлгэнүүдые ойрын жэлнүүдтэ үйлэдбэрилхэ арга олгохо юм.

1964—1965 онуудай турша соо химиин машина бүтээлгын заводууд һэльбэн шэнэлэгдэхэ байна. Тэдэнэй хүсэниинь хэдэн дахин ехэ болохо зэргэтэй. Химиин захилнуудые промышленностиин бусадшье һалбаринууд дүүргэхэ байха. Станок бүтээгшэд мүн лэ олон түхеэрэлгэ үйлэдбэрилхэ юм.

Химиин машина бүтээлгэдэ хүдэлхэ шэнэ конструкторнууд нэмэжэ ерэхэ байна. 1958 онойхитой сасуулбал, шэнэ техникэ зохёон бүтээдэг мэргэжэлтэдэй тоо мүнөө үедэ 2 дахин олоноороо.

Асуудал: Эсэгэ оронойнмнай промышленность химиин индустрида хэрэглэгдэхэ ямар эгээл орёо оньһон, харюусалгатай түхеэрэлгэнүүдые бүтээжэ байнаб?

Харюу. Советскэ Союз дотор үндэр бүтээсэтэй шэнэ түхэлэй олон машинанууд бүтээгдэнхэй. Энэ техникэ экономическа талаараа һайн үрэ дүнгүүдые харуулдаг. Жэшээлхэдэ, дэлхэй дээрэ эгээл томо кислородно түхеэрэлгэ байгуулагданхай. Газуудые сэбэрлэхэ эрхим һайн шанартай түхеэрэлгэ бүтээгдээ, шинэ ба резино-техническэ промышленностьда хэрэглэгдэхэ автомат түхеэрэлгэнүүд үйлэдбэрилэгдөө. СССР-тэ бүтээгдэһэн центрифуганууд дэлхэйн фирмэнүүдэй бүтээһэн эрхим һайн центрифуганууд һаа дутахагүй һайн. Совет мэргэжэлтэд дэлхэй дээрэ үшөө үзэгдөөгүй автомат фильтр-прессэнүүдые зохёогоод, бүтээн гаргаһан байна.

Хараад үзэхэдэтнай, манай инженернүүд техническэ ямаршье зорилгонуудые шиидхэжэ шадаха аргатай гээшэ. Бидэнэр мүнөө үеын эрилтэнүүдтэ харюусажа шадамаар ямаршье машина, ямаршье түхеэрэлгэ зохёогоод, бүтээжэ шадаха аргатайбди.

Асуудал. Ойрын хоёр жэлэй турша соо химиин ба нефтиин машина бүтээлгын шэнэ центрнүүд хаана бии болохоб?

Харюу. Сибирь болон Үзбекистанда, Волго ба Кама дээрэ, СССР-эй түбэй районуудта шэнэ заводууд баригдахаар хараалагдана. Тобшоор хэлэбэл, химиин машина бүтээлгын центрнүүд мүнөө байгаашаһаа ойрын хоёр жэлэй турша соо һураггүй олон болохо жэшээтэй.

Асуудал: Химиин шэнэ үйлэдбэринүүдые зэбсэгжүүлхэ хэрэгтэ харин гүрэнүүдэй фирмэнүүд ямараар хабаадалсанаб?

Харюу. Совет химиин промышленностиие хурдан түргэнөөр хүгжөөлгэдэ социалис оронууд ехэ туһаламжа хүргэнэ. Тэдэнэр совет химигүүдэй горитой ехэ захилнуудые дүүргэжэ байдаг.

Германиин Демократическа Республика бидэндэ ехэ хэмжээнэй түхеэрэлгэнүүдые эльгээхэ байна. Чехословаки мүн лэ химигүүдэй захилнуудые дүүргэнэ. Энэ республика аммиак, искусственна утаһа бүтээн гаргадаг предприятинуудта хэрэглэгдэхэ ехэ олон түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилхэ юм. Венгри хадаа лак, шэрэнүүдые үйлэдбэрилхэдэ хэрэгтэй болодог олон янзын машинануудые бүтээхэ байна. Польшын промышленность ехэ техникэ эльгээхэ юм.

Социалис лагериин гүрэнүүдтэй Советскэ Союзай байгуулһан хоёр талын харилсаануудта үшөө нэгэ шухала зүйл бии. Химиин индустрида хэрэглэгдэхэ шэб шэнэ техникэ зохёон байгуулха талаар хамтааран хүдэлхэ гурим мүнөө үедэ эмхидхэгдэжэ байнихай. Энэ ехэ шухала удхатай алхам болоно. Тэрэ хадаа техническэ орёо оньһон асуудалнуудые хамтааран шиидхэхэдэ туһалха байна бшуу.

Һүүлэй үедэ зарим капиталис оронуудай ажал хэрэгэй талаар тушаалтай хүнүүдһээ олон дурадхалнуудые абанхайбди гэжэ нэмэн хэлэхэ байнаб. Японой, Англиин, Италиин, Бельгиин, Франциин фирмэнүүд бидэнтэй контракт баталха хүсэлэнтэй.

Японой «Ниссокомпани» гэжэ фирмэ аммиак үйлэдбэрилхэ предприятинуудые, Японой «Мицубиси» гэжэ мэдээжэ фирмэ дабхарламал суперфосфадай предприятинуудые барихабди гэжэ дурадхаһан байна. Англиин «Хемфриз энд Глазго» гэжэ фирмэһээ бэшэг абтанхай. Энэ фирмэ аммиак үйлэдбэрилхэ завод эльгээхээр бэлэмди гэжэ тэрэ бэшэг соогоо мэдээсээ һэн. Мүн Италиин «Монтекатини» гэжэ фирмэһээ дурадхал абтанхай. Энэ фирмэ химическэ утаһа, пластическа зүйл, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые бүтээн гаргадаг үйлэдбэри эльгээхэ байһанаа зүбшөөгөө һэн. Англиин «Джон Браун» гэжэ фирмэ холимол үтэгжүүлгэ болон искусственна арһа бүтээдэг заводуудта хэрэглэгдэхэ түхеэрэлгэ зохёогоод, үйлэдбэрилхөөр бэлэн байна. Тэрэшэлэн һонирхолтой дурадхалнууд Бельгиин ажал хэрэгүүдэй талаар тушаалтай хүнүүдһээ ороһон байха. Тэдэнэр шэнэ зүйлэй утаһануудые бүтээн гаргадаг предприятинуудта хэрэглэгдэхэ түхеэрэлгэ үйлэдбэрилхэ дуратай байһанаа мэдүүлээ. Франциин «Спейшим», «Кюльман», «Пешинэ» гэжэ фирмэнүүд бидэнтэй мүн лэ худалдаа наймаанай харилсаануудые байгуулха дуратай.

Бидэниие техническэ талаараа эгээл үндэр хэмжээндэ байһан шэнэ түхэлэй түхеэрэлгэнүүд һонирхуулха байха гэжэ баруун гүрэнүүдэй ажал хэрэгэй хүнүүд хэлэдэгбди. Советскэ Союз лицензишье худалдажа абахаар бэлэн байдаг. Иимэ худалдаа наймаан алиншье талада аша туһатай байха бшуу. (ТАСС).

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1964 оной январиин 17.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ҮНЭТЭ ДУҺАЛНУУД

М..най республикын географическ.. карта харабалтнай. ехэхэн һонирхолтой байха: хэды ехэ тала дайда ой мо..ор эзэлэгдэнхэй гээшэб! На..ан, шэнэһэн, хасуури, ху-ш.. Манай эндэ ургадаг модонуудые бултыень нэрлэн тоолохо бэрхэтэйл гээшэ. Эдэ бүгэдые арад зомнай ногоон алтанаймнай баялиг гэжэ нэрлэдэг. Энэ баялигые хэрэглэдэггүй арадай ажахын али нэгэн һалбари олохонь мүнөө бэрхэтэй болонхой.

Теэд модые гансахан барилгын хэрэгсэлдэ, химическэ промышленность да түүхэй эд болгожо хэрэглэдэг бэшэ юм. Ой модоной промышленностьд.. нарһанай дабирхай суглуулжа абаха тусхай һалбари бии юм. Энэ ажал өөрын онсо технологитой, эндэ тусхай мэргэжэлтэд, хүдэлмэриш.. ажалладаг. Гол зорилгонь гэхэдэ, ургажа байһан нарһанһаа отологдохынь урда тээ дабирхайень дуһал дуһалаар гоожуулан суглуулжа ..аха хэрэг болоно. һүүлдэрнь иимэ дабирхайһаа конифоль-но-териентиннэ заводуудта конифоль, скипидар гэхэ мэтэ шухала хэрэгтэй зүйлнүүд абтадаг. Эдэнь (конифоль, скипидар) саарһа, мыла, лак, шэрэ, фото-киноплёнко, эбдэрдэггүй шэл, резинэ, синтетическэ каучук гэхэ мэтые үйлэдбэрилгэдэ аргагүй хэрэглэгдэдэг байха юм.

Конифоль, скипидар хэрэглэлгэ жэлһээ жэлдэ үргэдэжэ, ехэл боложо байна. Советскэ Союз дабирхай абалгаар дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлдэг болобошье, өөрынгөө хэрэгсэлые хүсэдөөр хангажа шаданагүй, ондоо гүрэнүүдһээ асарха баатай болоно. Тиимэһээ нарһанай дабирхай суглуулгые бүри үргэдхэхэ зорилго мүнөө үедэ табигданхай.

Манай республикада нарһанай дабирхай суглуулха тон ехэ арга боломжо бии. Гэбэшье һүүлэй үе болотор энэ хэрэгтэ горитой анхарал табигдадаггүй байгаа. һаяханайл, 1960 онһоо энэ хүдэлмэри эхилһэн байна. Түрүүшын жэлдэ 39,2 тонно дабирхай суглуулагдаһан байбал, 1964 ондо 280 тонно суглуулагдахаар хараалагдана. Даабаримнай багахан гээшэ, теэд республикадамнай дабирхай суглуулха тусхай предприятинууд угы, мүн мэргэжэлтэд, хүдэлмэришэдшье хомор байһаар.

Дабирхай абалгые гуримшуулхын, ехэ болгохын тула «Забайкаллес» комбинат 1963 оной ноябрь һарада Улаан-Үдын химлесхоз байгуулжа, леспромхозуудые дабирхай суглуулха хүдэлмэриһөө сүлөөлһэн байна. Химлесхоздо 2 участок—Бэшүүрэй, Баргажанай участогууд байгуулагданхай. Тиигэжэ Баргажанай, Хандагатайн, Шулуутайн, Итанцын, Хурамхаанай леспромхозуудай газар дайда дээрэ дабирхай суглуулагдаха болоно.

Мүнөө үедэ энэ хүдэлмэриин технологи зохёогдожо байна. Манай республикын байгаалиин эрхэ байдал харгалзан абажа, дабирхай богонихон болзорто гоожуулжа абахын тулада сернэ кислотагай паст хэрэглэгдэхэ юм. 1962 ондо энэ арга хэрэглэжэ, республика дотор дунда зэргээр нэгэ нарһанһаа 364 грамм, тиихэдэ Хурамхаанай леспромхоздо 575 грамм дабирхай абтаһан байгаа. Тиихэдэ нэгэ хүдэлмэришэн дээрэ тооложо үзэхэдэ, дунда зэргээр 2840 килограмм болоно. Зарим бэрхэшүүл тус тустаа 9000 килограмм суглуулба.

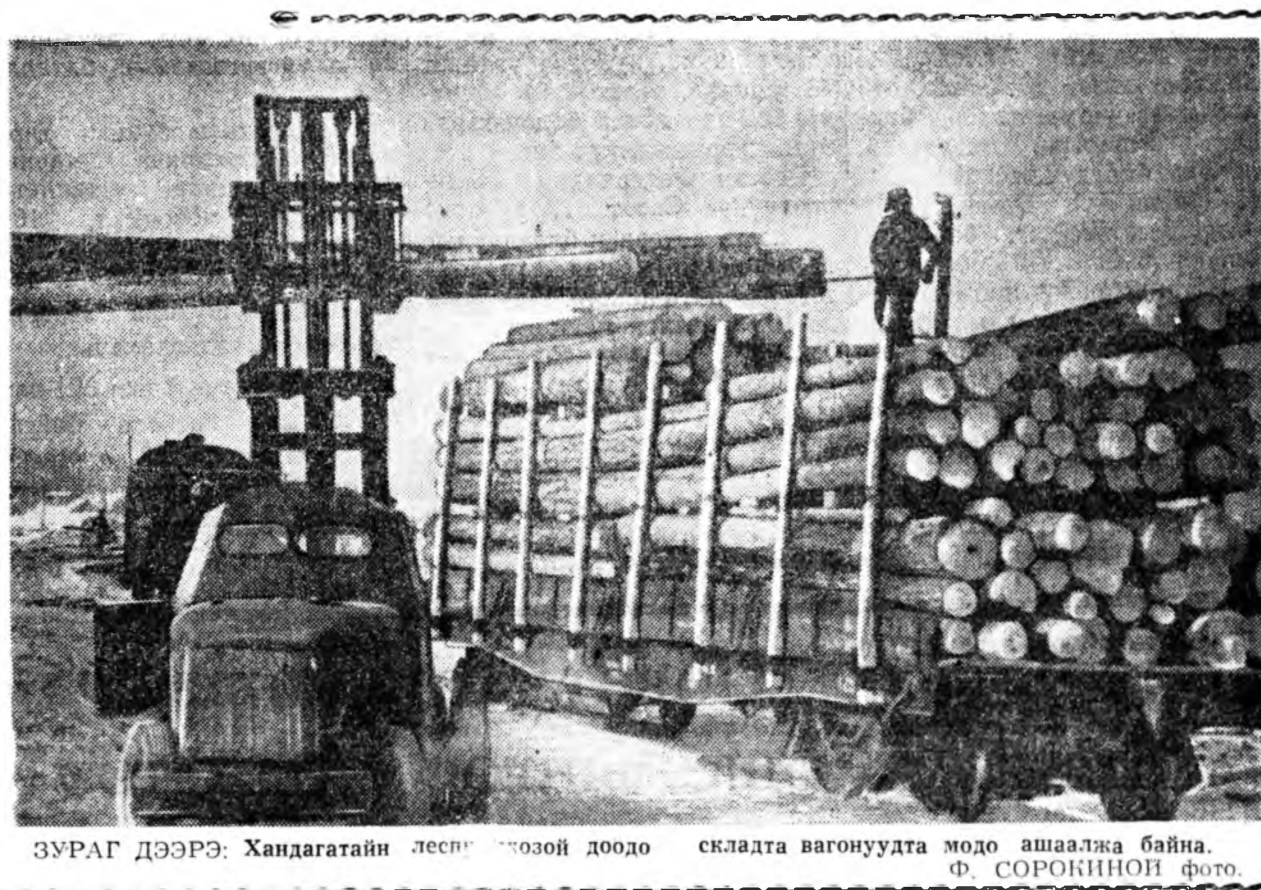
Химлесхозой коллектив хүдэлмэриингөө шэнэ сезондо бэлдэжэ эхилэнхэй. 200 мянгаад нарһан модонһоо дабирхай абтаад байна. Эндэ дүй дуршалтай хүдэлмэришэд ажаллана.

Гэхэтэй хамта, манай ажалда дутуу дунданууд бии, бэрхэшээлнүүд үзэгдэһөөр. Түсэбэй ёһоор 80 хүдэлмэришэдэй орондо 30 хүн ажаллана. Юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэдые зөөхэ машина дуталдана. «Забайкаллес» комбинадай захиралтын ёһоор Шулуутайн леспромхоз—4, Хандагатайн леспромхоз 1 машина химлесхоздо үгэхэ ёһотой аад, мүнөө хүрэтэр үгэнэгүй. Энээн дээрэһээ боложо, хүдэлмэришэднай үбэлэй шанга хүйтэнөөр 20 гаран модоной газарта ябагаар ошохо баатай болоно. Гадна Бэшүүрэй участогта дабирхай абалгада бэлэдхэл эхилээдүй байһаар.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленум химическэ промышленность саашадань хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ ехэхэн программа хараалһан байна бшуу. Энээнтэй дашарамдуулан нарһанай дабирхай бүри ехээр абадаг болохо хэрэгтэй. Тиимэһээ манай республикада ойрын жэлнүүдтэ үшөө 2 химлесхоз байгуулагдаха юм. Жэлдээ 2 мянган тонно дабирхай суглуулжа тушааха болонобди.

Энэ зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэхын тула химлесхозой хүдэлмэришэд модо бэлэдхэгшэдтэй холбоо барисаатайгаар хүдэлжэ, хүсэ шадалаа элсүүлхэ болоно. Тиигэжэ партиин Центральна Комитедэй декабриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулха байнабди.

Н. ФИЛОНЕНКО,
Улаан-Үдын химлесхозой директор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **Хандагатайн лесп...хозой доодо складта вагонуудта модо ашаалжа байна.**
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Дардам харгыда гараа

Бэшүүрэй модо бэлэдхэлэй пункт Шулуутайн леспромхозой шэнэ, һаяхан байгуулагдаһан ажахы юм. Ой модоной промышленностьда үнинһөө хойшо хүдэлһэн, дүй дуршалтай хүдэлмэрилэгшэ нүхэр С. А. Нархинов тус пунктые хүтэлбэрилнэ. Үйлэдбэреэ шэнээр зохёон байгуулжа, түрүүшын үдэрһөө ажалаа эмхитэй һайнаар ябуулхын тула бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри эндэ хэгдээ. Тоолохо болоо һаа, нимэ: хооһон талада урган бодоһон хүдэлмэришэдэй болбосон түхэлтэй тосхон, шэнээр эмхидхэгдэһэн үйлэдбэриин хэдэн шухала участок, буртаг тужа соогуур гараһан хэдэн арбаад километр харгынууд, шэнэ складууд, мастерскойнууд, гараж, электростанци, соёлой болон хүдэлмэришэдэй ажаһуудалай эрилтые хангаха эмхи, һургуули гэхэ мэтэ баригдаа.

Пунктын хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзна организаци үйлэдбэреэ зүбөөр эмхидхэхэ, шэнэ технологи, түрүү дүй дуршэл нэбтэрүүлхэ талаар горитой хүдэлмэри ябуулһан байха. Энэ тусгаар удха шанартай хэрэгые хүдэлмэришэд дэмжээд, шэнэ, түрүү арга нэбтэрүүлэн хэрэглэхэ гэжэ оролдолго гаргаа. Мастерска участогуудта бага комплексно бригаданууд эмхидхэгдээ, модон нарин лентын ёһоор отологдодог болоо. Шэнэ, түрүү аргын булюу һайн байһые үнгэрэгшэ жэлэй декабрь һарын ажалай дүн гэршэлжэ үгэнэ. Зургаан бага комплексно бригадануудһаа бүридэһэн Г. М. Бузинай хүтэлбэрилдэг мастерска участок модо бэлэдхэхэ һарынгаа түсэбые 127,5 процент дүүргэһэн юм. Модо таллуулдаг ДТ-40 тракторнуудай халаанай бүтээсэ 131 процент гэхэ гү, али нэгэ трактор халаан соо 62 кубометр модо таллуулна. Хүдэлмэришэдэй ажалайнь халаанай бүтээсэ дунда зэргээр 137 процент хүргэгдэһэн байна. Энээнэй ашаар һара соо 293 түхэриг мүнгэн алмагдаа. Нүхэр Соловьевой даадаг бага комплексно бригада участок соогоо эгээл ехэ бүтээсэ туйлажа, түрүү зэргэдэ гаранхай.

Нүхэр В. Я. Терентьевэй хүтэлбэрилдэг мастерска участок даабаряа мүн лэ үлүүлэн дүүргээ. Тус участогай В. А. Пестряков, Д. В. Ступаков гэгшэдэй даадаг бага комплексно бригаданууд ажалдаа һайн үрэ дүн харуулба.

Д. Тогошиев.

Шухала барилгануудай нэгэн дээрэ

Хаба шадалаа нэгэдүүлээ һаа...

Барилга-хабсаралгын 5-дахи управлениин коллективэй урда гүрэн түрын удха шанартай зорилго табигданхай. Улаан-Үдын шэлэй оньһожоруулагдаһан заводые шэнэдхэн байгуулхын тула барилга-хабсаралгын хүдэлмэри жэлэй түрүүшын хахадай эсэс багта дүүргэхэ, технологическа түхеэрэлгэ тодхожо, туршалгада тушааха даабари тэдэндэ үгтэнхэй. Тус заводые шэнэдхэн байгуулга хадаа Эхэ оронойнмнай шухала барилгануудай нэгэн гэжэ тоологдоно.

һаяхан бидэнэр барилгашадай бригадануудай ажал хэрэгтэй танилсаабди. Тэдэнэр эршэмтэй шангаар, эдэбхи үүсхэлээ гарган ажаллана. Жэшээ болгон Ким Хан Чан гэгшын даадаг бригада абаад үзэе. Тэрэнэй комплексно бригада 35 хүнһөө бүридэнхэй. Бригадын эбтэй эетэй; оролдосотой хүдэлмэришэдые барилгын ёһотой мастернууд гэжэ дэмы нэрлэнэгүй. Барилгашадай нигэжэ хэлээшэнь тон зүб байна. Бригадын зарим гэшүүд составной цехэй шихтын галлерей барижа, нүгөөдэ зариманиинь шэл отолхо, ябталха цехэй хана бетоноор хушажа байна, хэдэн хүдэлмэришэд модошо дархашуулай ажал гүйсэдхэнэ. Тэдэнэр бултадаа хэжэ байһан ажалаа һайн шанартайгаар, түргэнөөр бүтээнэ. Барилгын элдэб хүдэлмэри хэжэ дуршаһан, ажал хэрэг һайнаар мэдэхэ хүдэлмэришэд эндэ суглараанхай гэжэ ойлгохоор.

Тус бригадынхид үнгэрһэн онойнгоо даабарие 130 процент дүүргэжэ, барилга-хабсаралгын управлени соогоо түрүү һуури эзэлһэн байна. Нёдондо туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амархагүй, энэ жэлдэ бүри ехэ бүтээсэтэйгээр ажаллаха, коммунис ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхэ гэжэ тэдэнэр шиидэбэ. Бригадын эрхим мэргэжэлтэд, модошо дархан Александр Курсаков, шулуушан Тимофей Добросельский коммунис ажалай ударнигай нэрэ соло алдаршуулан ажаллана.

Барилга дээрэ хэдэн жэлэй туршада ажаллажа ябаһан, дүй дуршэл ехэтэй Иван Николаевич Зинченкын хүтэлбэрилдэг залуу шэрдэгшэдэй бригада управлени соогоо мүн лэ суурхаһаар унинэй.

Коммунис ажалай нэрэ зэргэтэй Сергей Тупицынай даадаг комплексно бригада, Антонина Дееменинагай хүтэлбэрилдэг штукатурщигуудай бригада эршэмтэй шангаар ажаллажа, даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ.

Харин барилгашадай хүсэ шадалаа гарган, эршэмтэй шангаар ажаллажа байбашье, заводые шэнэдхэн байгуулха хэрэг бүхы дээрэе унжагайруулагдаһаар. Энээнэй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, барилгашад хэрэгтэй материалнуудаараа саг соогоо хангагданагүй. Иигэжэ тэдэнэй хүдэлмэридэ ехэ һаад ушаруулагдана. Шэнэ корпусуудые бодхоохо, хуушан цехүүдые үргэдхэхын тула үдэр бухэндэ 12 мянган хирпиисэ хэрэгтэй болодог. Харин мүнөө үдэртөө оройдоо 6—8 мянган хирпиисэ асарагдана. Мүн хабсаргамал түмэр бетон зүйлнүүд, хюрөөдэмэл материал ехээр дутагдана. Сантехническэ, электро-хабсаралгын болон бусад тусхай хүдэлмэриин хараалагдаһан сагтаа хэгдэдэггүй дээрэһээ элдэб бэрхэшээл тохёолдоно.

Хэрбээ барилгашадай, барилгын материалаар хангадаг предприятинуудай хүдэлмэришэдэй, сантехнигүүдэй, электро-хабсаргагшадай хаба шадалые нэгэдүүлэн, арга боломжоёо һайнаар хэрэглэн ажаллаа һаа, шэлэй заводые шэнэдхэн байгуулха ехэ удха шанартай хэрэг амжалтатайгаар бүтээгдэхэ болоно.

А. Шулунов.

ЗУРАГЛАЛ

Дүрбэн тэгшэ механизатор

МҮНӨӨДЭР бороо оройһой даа. Наран яагаашье шангаар шаранаб?—гэжэ Баян-голой түрүүшын комбайнернуудай нэгэн Будажап Санжиев машинын тоһон болошоһон хара хубсаһанайнгаа хамсыгаар духынгаа хүлһэ аршаад абана. Тэрээнтэй суггаа гэшхэлсэжэ ябаһан нэгэ залуухан хүбүүн: «Баян-голдо түрүүшынхеэ асарагдаһан комбайнуудай эзэн ябаха гээшэ ехэл һонин байна даа? Хэзээ нэгэтэ энэ булад морние хазаарладаг һаа» гэжэ агшан зуура сэдьхээдхинэ. Нюргаар набтархан аад, багжагар сулахан бэетэй, 17 наһатай хүбүүе дахуулһан Будажап бүлэг трактористнуудай хажууда хүрэжэ ерэн сасуу:

—Энэшни хүл хүнгэнтэй, солбохон лэ хүбүүн юм,—гэжэ тэндэ байгшадта хэлэхэ зуураа,—мүнөөдэр Жамсада хамһалсахаш,—гээд аалиханаар Бубэйдэ хэлэбэ. Энэ ушар 15 жэлэй саада тээ болоо һэн.

ЭСЭГЫНГЭЭ сагһаа урид наһа бараһан шалтагаан дээрэһээ, абын ехэ хүбүүн һэн тула, ара нюргандаа ашаа үргэжэ, дүү хүбүүд, басагадаа тэжээхэ тэдхэхэ, эжыдээ хамһалсаха уялгатай болоһон байгаа.

Тэрэ үедэ колхозой экономико һула, толюуршаг байгаа һааб даа. Хүнгэн машина гэхэ мэтэ юумэ хаана байха бэлэй. Тиимэһээ тараан ажалай бригадын бригадир Бадма Цыремпилов тэргэтэй мориндоо энэ хүбүүе һуулгаад, Баян-голһоо зүүлжээ, Хүнтэйн стан хүрэхөөр зорёо һэн. Энэ хүбүүн урдань үргэн Хүнтэйн талые хараа үзөөгүй байһан. Харгын хоёр хажуугаар нэгэ жэгдэ ургаһан тараан Бубэйе мэндэшэлһэншэг, һулахан һэбшээндэ найгалзан байгаа һэн. «Ажал эндэ биил байна даа» гэһэн бодол досоонь түрөөдхинэ.

Тэрэ намартаа комбайнер Будажабай штурвальнаар хүдэлөө. «Түрүүшынхеэ ажал хэжэ эхилхэдэ бэлэн бэшэ агша һэн,—гэжэ Бубэй Дармаев мүнөө хөөрэдэг.—Заримдаа унтангүй хүдэлхэ баатай болоогшо һэмди». Тэрэ гэһээр олон жэл һубарилдан үнгэрбэ.

1949 онһоо 1955 он болотор талын онгосо жолоодожо, һайнаар ажаллаа. Теэд тэгшэ газарташье морин бүдэрдэг гэжэ бултанда мэдээжэ aаб даа. Нэгэтэ иимэ ушарай болоһые нютагаархиниинь мүнөөшье мартадаггүй.

Тиихэдэ Бубэй Дармаев нэгэ хэды амаржа, комбайндаа «зали» үгэһэнэй һүүлээр Хүнтэйн тараанай саада тээ үлэһэн поли хадахаар шэглүүлбэ. Үдэшын 10 час боложо байгаа. Шэб харанхы. Эндэхи полиие хадын хормой, шулуутай, ханаабтай муу газар гэжэ комбайнернууд бултадаа һайн мэдэхэ байба. Урагшаал дабшуулан, тараанай хажуу талада гарахаяа ябатарнь, нэгэ юумэн «тяс-няс» гэшэбэл даа. Трактор, комбайнаа байлгажа харахада кедерэй һабарые үнинэй жэбэршэһэн, хаядаһан түмэр тудаад, ехэ абяа гаргаһан байгаа.

Тракторшье удангүй шангаар таршаганаад, тракторист Таир Шарипов гэдэргээшье харангүй трактораа урагшань ябуулба. Осол дээрэ осол гэһэндэл, комбайнайнь зүүн мөөр доро мантагар ехэ шулуун дайралдажа, комбайншье хажуу тээшээ хэлбэгэд гээд, дээрэ зогсожо байһан Бубэйе хажуу тээшэнь «шэдэжэрхибэ». Харин тэрэнь газарта унангүй, штурвалдаа шагтагалдашоод, хиидэ байжа байһан гэхэ. Таир гэдэргээ эрьежэ харахатайгаа сасуу гайхаһандаа мэдээгүй юумэ шэнги комбайн дээрэ гүйжэ гараад, Бубэйгээ гарһаань татан, өөдэнь абаа һэн хаш. Тэрээнһээ хойшо Бубей Дармаев тон габшагай солбон, спортсмен хүн гэжэ хоёрдохи нэрээ олоһон юм.

КОЛХОЗОЙ правлени Бубэй Дармаевые хүндэ хүшэр ажалда эльгээдэг зантай. Теэд «юундэ?, яахадаа?» гэһэн асуудал нэгэтэшье табижа үзөөгүй. 1959 ондо колхозынь гурбан тонныи шэб шэнэ ашаанай машина абаһан байгаа. Иимэ һайн машиные шадамар, бэрхэ, найдабаритай гарта—Бубэй Дармаевта даалгаһан юм. Мүнөөдэр—хирпиисэ, үглөөдэрынь—фермэдэ түлеэ, нүгөөдэрынь—малда үбһэ асарха гэхэшэлэн үдэрһөө үдэртэ сүлөө забгүй, һүүн байнгүй хүдэлжэ гараа. Хэдэн зуу, мянган тонно ашаа энэ хүн өөдэ руунь зөөгөө гээшэб! Тооложо барашагүй.

һүүлэй хоёр жэлдэ нүхэр Дармаев «СК—3» түхэлэй комбайн жолоодобо. 1962 оной тараа хуряалгын дүн гаргахада, нүхэр Дармаев Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой чемпион нэрэдэ хүртэһэн юм.

1963 оной тараа хуряалгын эхиндэ Баргажанай управлениин XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой дүй дуршалтай комбайнернууд—аха дүү Тобрецких гэгшэд үдэр бүри 1,5—2 даабари дүүргэе гэжэ управлениин бүхы механизаторнуудые уряалһан байгаа. Тиихэдэнь комбайнер Дармаев бодолготошье болонгүй, тэрэ уряае дэмжээд, үшөө габшагайгаар ажаллажа ороо һэн. Мүрысөөнэй дүн гаргахадань, Баргажанай управлени соо тэрэнһээ ехэ амжалта туйлаһан хүн угы байба. Үнгэрһэн жэлдэ габьяа түгэс амжалта туйлаа. «СК—3» комбайнаар 937 гектар тараа хадажа, 9300 центнер ороохо сохёо.

Энэ нүхэрнай ёһотооро замай залууршан, ехэ дүй дуршалтай болоһон, тараан далайн дундуур тамаран ябадаг талын онгосын капитан гээшэл даа.

БУБЭЙ Дармаев тараа хуряалга дүүрээ, хэрэгтэй юумэеэ олооб гээд, һанаа амархан амаржа һуудаг хүн бэшэ. Комбайнаа сэбсэгэр болотор сэбэрлээд, тоһодоод, абалтай юумэнүүдыень задалжа абаад, сэб байса табинхай.

...Үглөөнэй үүр сүүрээр, хэнһээшье эртэлэн, «ГАЗ—51» автомашина гаражһаа дүнгинэн гарадаг. Энэмнай—нүхэр Дармаев фермэнүүдһээ һү зөөхөөр ошобо ха юм.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз һү абаха, гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб 1963 ондо болзорһоонь урид дүүргээ. Энэ амжалтада механизатор Дармаевай хубиташье нилээд бии.

Комбайнераараршье, шофёроорше хүдэлхэдөө ажалай дорюун амжалта туйлажа, нютаг зондоо ходо суурхуулжа ябадагтань нүхэр ёһоной баясхалан хүргэхэ уялгатайб. Саашадаа баян дүй дуршалаа колхозой залуушуулда дамжуулан үгэхэ байһандань этигэнэб.

С. ОЧИРОВ.

БОЛГАРИИН КОРАБЛЬ БҮТЭЭГШЭД

Русе городой корабль бүтээгшэд Болгариин ферибот (пароход) бүтээгээд, тэрэнээ туршажа дүүргэбэ. Энэ ферибот хүсэ ехэтэй дизельнэ двигательнүүдээр хангаганхай. Тэрэнэй утань 76 метр, үргэниинь 40 метр болодог. Иимэ ферибот Дунай мүрэн дээгүүр 10—10 тонно ашаатай түмэр замай 48 вагонуудые шэрэхэ хүсэтэй юм. Иимэ ехэ ашаа тээһэн энэ корабль тус тустаа 300 мориной хүсэтэй хоёр дизельнэ двигательнүүдэй ашаар ябадаг байна. Тэрэ хадаа Видин ба Калафат гэжэ пристаньнүүдэй хоорондо саг үргэлжын холбоо барисаа байгуулха зорилготой.

Русегэй корабль бүтээгшэд ашаа шэрэхэ шэнэ түхэлэй буксир мүн лэ бүтээбэ. Энэ буксир Европо дотор эгээл шэб шэнэнүүдэй нэгэн болоно. Тэрэ хадаа тус тустаа 1600 мориной хүсэтэй 2 дизельнэ двигательнүүдэй ашаар ябадаг. Энэ буксираар 1000—1000 тонно ашаатай 8 баржануудые шэрэхэ шадалтай.

Болгариин шэнэ буксир автомат болон кибернетикын түхеэрэлгэнүүдээр хангаганхай.

Софи.

К. ОРЛОВА,
ТАСС-ай корреспондент.

Болгариин Арадай Республикын газар дээрэ 541 гол мүрэн бии. Тэдэнэй хүсые хэрэглэбэл ниитэ дээрээ 38 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ абажа болохо юм. Энэ баялигые ашаглажа эхилһээр оройдоол арбан табан жэл боложо байна. Тэрэ гэһэнһээ хойшо гидроэлектростанцинуудай хүсэн 10 дахин нэмээ. Саашадаа гидроэлектростанцинууд, олоор баригдаха юм. Зураг дээрэ: «Тополница» гэжэ 9 мянган киловатт хүсэтэй шэнэ гидроэлектростанци.

Болгариин фотографиин—ТАСС-ай фото.

Социалис оронуудаар

5 МИЛЛИОН АЯНШАЛАГШАД

Аяншалга эмхидхэхэ ГДР-эй бюро 1963 ондо орон соогуураа, мүн хилын саагуур аяншалһан 5 миллион үлүүтэй хүнүүдые хангаһан байна.

Республикын эрхэтэдтэ, мүн харин гүрэнүүдһээ ерэһэн аяншалагшадта зорюулан мянга шахуу маршрудуудые аяншалгын энэ бюро зохёоһон байгаа. Тэдэнэй тоодо пароходоор, автобусоор, хүнгэн автомобиляар, түмэр харгыгаар аяншалха маршрудууд оролсоно. Тэрэшэлэн ГДР-эй эрхэтэд Москва, Ленинград, Прага, Варшава, Бухарест, Софи, Будапешт ошожо аяншалха аргатай юм.

«Рейзебюро» гэһэн тэмдэгтэй холын замда гарадаг аятай зохид автобусуудые ГДР-эй эгээл холо захын нютагуудта хаража болохот. Аяншалагшадаар дүүрэшэнхэй эдэ автобусууд Росток округой Балтиин далайн эрье шадар, Рюген гэжэ арал, Эльба дээрэхи Саксониин Швейцари, Гартын хадалиг нютагууд тү, али ногоон набшаар бүрхөөгдэһэн Тюринги ошожо байдаг. Аяншалхын тулада өөһэдынгөө амаралта хэрэглэжэ, ГДР-эй хүн зон республикаяа улам һайнаар мэдэжэ абадаг, мүн хари гүрэнүүдһээ ерэһэн айлшад социализм амжалтатайгаар байгуулжа байһан, Германиин түүхэдэ анха түрүүшынхеэ тогтоһон хүдэлмэришэд, тараашадай гүрэнэй ажабайдалтай танилсадаг байна

Е. БАШМАЧНИКОВ,
ТАСС-ай корреспондент.
Берлин.

ХҮДӨӨ ТОСХОН БҮХЭНДЭ БИБЛИОТЕКЭ БИИ

Хамта дээрээ 45 миллион хэһэг тиражтай 4000 хэһэг ном—эдэ бүгэдэ үнгэрэгшэ жэлдэ Венгриин хэблэлнүүдэй хэһэн хүдэлмэриин үрэ дүн гээшэ. Энэнь 1962 онойхидо орходоо хэблэгдэһэн номуудай тоогоор 20 процент, тиражайнгаа талаар 16 процент үлүү ехэ болоно. Эгээл элдэб янзын арад зоной эрилтэнүүдые хангахын тулада олон хүнүүдэй уншаха тусхай серинүүдые гаргажа эхилбэ. Тэдэнэй тоодо «Дэлхэйн литературын эрхим һайн зохёолнууд» («Европо» гэжэ хэблэл), «Олондо мэдээжэ номууд» («Гондалат» гэжэ хэблэл), «Манай үе сагай үзэл сурталай асуудалнууд» ба «Дэлхэйн экономикын асуудалнууд» («Кошут» гэжэ хэблэл) болон бусад олон серинүүд оролсоно. Жэлэй турша соо уран һайханай литературын 440 зохёолнууд хэблэгдээ. Тэдэнэй 250-иень Венгриин мүнөө үеын уран зохёолшод бэшэһэн байна.

Политическэ литературын хэблэл үнгэрэгшэ жэлдэ Ленинэй зохёолнуудай, мүн Марксын, Энгельсэй шэлэмэл зохёолнуудай шэнэ серинүүдые гаргажа эхилһэн байгаа.

Венгридэ библиотекэнүүдэй тоо жэлһээ жэлдэ олошорно. Мүнөө үедэ бүхы 19 областной городуудта томо библиотекэнүүд хүдэлжэ байдаг. Эдэ библиотекэнүүд 106 районно, 4000 гаран хүдөөгэй библиотекэнүүдэй хүдэлмэри ударидан ябуулжа байдаг юм. Тэндэхи номуудай жаса саг үргэлжэ нэмэдэг. Бодото дээрээ Венгриин хүдөө һуурин бүхэн мүнөө библиотекэтэй болонхой.

М. ПОПОВ,
ТАСС-ай корреспондент.
Будапешт.

ЭД БАРААНАЙ ЭРЬЕСЭ ЕХЭ БОЛОҺООР

Риевскэ порт дээгүүр үнгэрэгшэ жэлдэ 6 миллион гаран тонно ашаан гараһан байна. Энэ хадаа 1962 онойхидо орходоо 1,4 миллион тонноор ехэ болоно.

Оронойэд бараанай эрьесын ургаһанай, Дунай мүрэнэй шадар оршодог оронуудһаа, түбхын түрүүндэ Чехословаки болон Венгриһээ ашаанай ехээр эльгээгдэдэг болоһоной эсэстэ Югославиин эгээл томо порт дээгүүр ашаа шэрэлгэ ехэ болоһон байна бшуу.

И. ТИТОВ,
ТАСС-ай корреспондент.
Белград.

ПОЧТЫН МАРКАНУУД ДЭЭРЭ—ХЭМЭЛ ОДОНУУД

Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ талаар Соведүүдэй ороной элитэ ехэ амжалтануудые туйлаһыень тэмдэглэжэ, Польшын почто «Замбуулиниие шэнжэлгэ» гэһэн сериин почтово шэнэ маркануудые гаргаба. График уран зураагша Ежи Дессельбергерэй хэһэн маркануд дээрэ К. Э. Циолковскиин зохёоһон замбуулинай ракетын проектһээ эхилээд, замбуулинай дайда руу хүнэй шурган ороһон бүхы шатанууд харуулагданхай.

В. КУЗНЕЦОВ,
ТАСС-ай корреспондент.
Варшава.

АЖАЛАЙ ДЭБЖЭЛТЭ

Фашис дарлалтаһаа оронойнгоо сүлөөрһөөр 20 жэлэй ойн баярай үдэрнүүдтэ зорюулһан социалис мүрысөөн шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ Румынида үргэнөөр дэлгэржэ байна. Бүхы орон дотор суглаанууд үнгэргэгдэжэ, дээшэлүүлһэн социалис уялганууд абтана.

Решица городой металлургнууд түсэбһөө гадуур 4.000 тонно шэрэм, 5.000 тонно булад, 3.500 тонно прокат үйлэдбэрилхэ, продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулжа, 4 миллион лей мүнгэ алмаха гэһэн уялга абанхай. Лупень уурхайн шахтёрнууд, февралиин 16-най нэрэмжэтэ ГЭС-эй барилгашад, мүн Румыниин бусад предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд нэмэлтэ уялгануудые абаа.

КУБЫН РЕСПУБЛИКА. «Флора» гэжэ хүсэтэ һалхи шуурганай болоходо хохидолдо ороһон районуудай ажабайдалые гуримшуулха хэрэгтэ бүхы ороной ажалшад хабаадалсаба. Эдэ районуудта эдеэ хоолой зүйл, промышленнэ эд бараан, барилгын материалнууд эльгээгдэнэ. Хохидолдо орогшодто бүри ехээр туһаламжа үзүүлхын тулада предприятинуудай коллективүүд үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэнэ. Зураг дээрэ: Гавана шадарай бүд нэхэлгын 4-дэхи фабрикын цех соо. Эмэгтэй хүдэлмэришэд түсэбһөө гадуур утаһа ээрэжэ байна.

Пренса Латинын—ТАСС-ай фото.

СОЦИАЛИС КУБЫН БЮДЖЕТ

ГАВАНА. Амгалан байдал бэхижүүлхын түлөө Кубын хүсэл, эрмэлзэлгэ тухай. Социалис революциин нэгэдэмэл партиин, Кубын правительствын оронойнгоо экономико хүгжөөхын, арадай ажабайдал улам һайжаруулхын түлөө хододоо оролдожо байдагыень Кубын Министрнүүдэй Соведэй батлаһан 1964 оной ороной бюджет гэршэлнэ.

Шэнэ бюджет оршынгоо талаар 2.399 миллион песо гэжэ хараалагданхай. Энэнь Кубын түүхэдэ эгээл ехэ бюджет юм. Революциһаа хойшонхи үе соо орон дотор экономикын талаар болоһон хубилалтанууд бюджет соо элитээр харуулагдана. Бюджедэй оршонь 413 миллион песо мүнгөөр гаршаяа үлүүлнэ.

715 миллион песо ороной экономико саашадань хүгжөөлгэдэ һомологдохо. Энэмнай шэнэ заводууд, фабриканууд, электростанцинууд болон бусад промышленна, хүдөө ажахын предприятинууд ха юм. 620 миллион гаран песо социально-культурна хэмжээ ябуулгануудта, мүн шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдтэ һомологдохо, 221 миллион гү, али бюджедэй арбан процентһээ бағань—оронойнгоо бэеэ хамгаалха хүсэ бэхижүүлгэдэ һомологдохо байна. 1964 ондо Кубын ажалшад шэнэ байрануудта орохо, улам болбосон байдалтай болохо юм.

Революционно Кубын 1964 оной бюджет—имагтал социалис бюджет гээшэ.

27 миллион шүүбэри

Республикын ажалшадай дунда лотерейн биледүүдые тараалга хэзээ хэзээнэйхиһээ ульгамаар үнгэргэгдэһэн байгаа. Ушарынь хэлэхэдэ, олоорнь биледүүдые худалдажа баһан хүн бүхэн үнэтэ билэгүүдые шүүдэг, баясадаг болоһон байна. Үнгэрһэн жэлдэ 165 мянган түхэригэй лотерейн билет Улаан-Үдын ажалшадай дунда тараагдаһан байгаа. Жэлдээ найма дахин үнгэргэгдэһэн тиражда тэдэнэй 80 мянган түхэригтэнь шүүбэринүүд түлэгдэһэн байха юм. Үнэтэй сэнтэй зүйлнүүдэй дунда 11 пианино, «Планета» маркын 19 мотоцикл, «Саратов», «Мир», «Ока» маркын 84 холодильник, хубсаһа угаадаг 78 машина, оёдолой 91 машина, 130-аад ковер болон гэрэй бусад хэрэгсэлнүүд бии.

России Федерациин Министрнүүдэй Совет 1964 ондо ээлжээтэ лотерейн биледүүдые ажалшадай дунда тарааха тогтоол баталанхай. Энэ жэлдэ 102 миллион түхэригтэ лотерейн биледүүд тараагдаха болоно. Найма дахин үнгэргэгдэхэ тиражда 27200000 зүйлэй шүүбэринүүд болонгой. Лотерейн тиражуу февралиин 13-да, апрелиин 2-то, майн 20-до, июлиин 2-то, августын 13-да, сентябриин 23-да, ноябриин 4-дэ, декабриин 25-да үнгэргэгдэхөөр баталагдаа.

Үнгэргэгдэхэ бүхы тиражуудта «Москвич» маркын 340 автомашина, «Планета» маркын 680 мотоцикл, 1020 пианино, 1700 мотовелосипедүүд, 24820 холодильник болон бусад шухала хэрэгтэй зүйлнүүд наадагдахань.

Мүнөө Улаан-Үдын 301-дэхи нөөсэлгын кассада байгша оной февралиин 13-да Москва хотодо үнгэргэгдэхэ тиражай лотерейн биледүүд абтаа.

А. Половников.

Газаа сагаан жабар тооһорно. Тээд энэ үедэ Улаан-Үдын горзеленстройн теплицэ соо олон үнгын сэсэгүүдые ургуулан һалбаруулжа, хотын айл зоной гэр байра шэмэглэхэдэ түһална. Зураг дээрэ: Полина Будникова сэсэгүүдээ уһалжа байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Бэрхэ наймаашад

Мухар-Шэбэрэй аймагай Слобода тосхондо Бага Куналейн сельпогой магазин бии юм. Тэрэ «Дзержинский» совхозой нэгэдэхи отделениин хүдэлмэришэдые хангадаг. Тэндэ орохо бүхэндэ ходолоо арюун сэбэр, аятай зохид; тагууд дээгүүр эмхитэй гоёор эд бараанууд табигдаһан байдаг. Ассортиментньшье ехэ баян. Гэбэшье ороһон хүнүүд хэрэглэһэн эд бараагаа үни удаан саг соо бэдэрэнгүй, абаһаар лэ олохо аргатай. Наймаашад Анна Иннокентьевна Разницына, Валентина Никитовна Панькова гэгшэд эд бараа хэрэглэгшэдтэ урин һайнаар хандадаг, тэдэнэй ямар эд бараанда хэрэгтэй байһаниие ходолоо тэмдэглэжэ абадаг. Жэшээнь, олохон хүнүүд мебель абаха аргагүйлэжэ, тэрээнэй хойноһоо аяар Улаан-Үдэ ошодог бэлэй. Харин мүнөө дуратай мебель дурсагдаһан магазинда булта асарагдаһан байдаг.

Тэрэшэлэн Разницына, Панькова гэгшэд эдеэ хоолой зүйл элбэг дэлбэг байлгахын хойноһоо оролдодог. Магазиндань элдэб янзын колбаса, саахар гэхэ мэтэ саг үргэлжэ байдаг.

Эд бараанайнь эрьесын түсэб һараһаа һарада 120 процент хүрэтэр дүүргэгдэнэ. Жэлэйньшье уялга амжалтатайгаар бэелүүлэгдээ.

И. Ткачев.

Сагай уларил

Улаан-Үдын гидрометеообсерваториин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай үүлэтэйшэг байха. Байгал шадарай зарим нютагуудаар бага зэргэ саһан ороно. Баруун тээһээ һулашаг һалхитай байха. Байгал шадарай аймагуудай нютаг дэбисхэр дээрэ 1—6, хойто захын нютагуудаар 14—19 бусад аймагуудта 11—16 градус, Улаан-Үдэдэ үглөөгүүр 24—26, үдэртөө 14—17 градус хүйтэн болохоор хүлеэгдэнэ.

Январиин 18—19-нэй үдэрнүүдтэ республика доторнай бага зэргэ үүлэтэй, сэлмэг байха: саһан шиниг унахагүй. Баруун тээһээ һулашаг һалхитай байха. Байгал шадарай аймагуудта 15—20, үдэртөө 8—13, бусад нютагуудаар һүниндөө 29—34, үдэртөө 14—19 градус хүйтэн байхаар багсаагдана.

Олимпиин наада угтуулан

Совет конькишад Инсбрук ошохынгоо урда тээ

— Олимпиин нааданай урда тээ манай конькишад ямар амжалта туйлааб, хэр зэргэ бэлэдхээ хаб?

Иимэ асуудалтайгаар АПН-эй корреспондент СССР-эй Федерациин конькиин спортын тренернүүдэй совэдэй түрүүлэгшэ Юрий Сергеевтэ хандаа:

— Манай совет ороной конькишад шанга тулалдаанда бэлэдхэжэ эхилһээр үнихэнэй. Энэ жэлдэ үнгэргэгдэһэн мүрысөөнүүдтэ шалгарһан спортсменүүдэй нэрэнүүдые намһаа асуухагүй бэзэт гэжэ найданаб.

Олимпиин нааданай эхилхэ энэ жэлдэ бүхы оронуудай конькишад һайн амжалта туйлана. Жэшээнь, һаял үбэл боложо, мүрысөөнүүд эхилжэ байхада, шэнэ шэнэ амжалтануудай туйлагдаһан тухай мэдээсэл түби дэлхэйн али олон оронуудһаа үдэр бүри абтажа байнхай.

Һаяхан Колорадо Спрингсэд урилдахадаа 500 метрэй зайда шэнэ амжалта туйлаа. Эдэнэр манай мэдээжэ болоһон мастер Евгений Гришинэй харуулһан 40 секундын хилэ дабаһан байна. Манай хурдан, солбон конькишад Ангарск, Челябинск городуудта үнгэргэгдэһэн мүрысөөнүүдтэ хабаадалсахадаа оронойнгоо бүхы рекорднуудые шэнэлжэ шадаа юм.

Олон ороной конькишад Норвегиин елүүрнүүд дээрэ эдэ үдэрнүүдтэ һүүлшын туршалга, һорёонуудые үнгэргэжэ байнхай. Эндэ хабаадалсаһан спортсмен бүхэн холо, ойрын зайда һайн саг харуулна.

Манай ороной конькишад һүүлшынгээ туршалга Осло городой «Бишлет» стадион дээрэ январиин 18-һаа эхилхэнь. Эндэ конькигаар Европын түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөндэ манай ороной дүрбэн спортсменүүд хабаадалсаха байна.

Олон оронуудай командада залуу спортсменүүд олоороо урган гараа. Мэдээжэ бэшэ, залуу спортсменүүд манайшье командада оруулагданхай. Ургажа ябаһан залуу спортсменүүд дүршэл ехэтэй мастернууд Евгений Гришин, Виктор Косичкин, Борис Стенин гэгшэдэй баян техникэдэ һуража, өөһэдөө урагшаа дабшана. Тэдэнэй тоодо Юрий Юмашев, Валерий Каплан, Игорь Осташев, Аитс Антсон гэгшэдые нэрлэмээр.

Эхэнэр конькишадай дунда («дэлхэйн чемпионуудай команда» гэжэ нэрлэгдэһэн) Лидия Скобликова, Инга Воронина, Валентина Стенина, Тамара Рылова гэгшэд бии.

Бидэнэр олимпиин нааданда хабаадаха оронуудай спортсменүүдэй туйлаһан амжалтаар омогорхонобди, тэдэниие хүндэлдэгбди. Тиибэшье, совет ороной конькишад старт, зай бүхэндэ һайн амжалта туйлаха хүсэлэнтэйбди.

(АПН).

Эдэнэр Эхэ оронойнгоо алдар соло хамгаалха

Үзэсхэлэн һайхан байгаалитай Инсбрук шадар болохо үбэлэй юһэдэхи олимпиин нааданда хабаадахые хүсэгшэд спортсменүүд бүхы дэлхэй дээрэ олон. СССР-һээ олимпиин нааданда хабаадаха спортсменүүдэй суглуулагдамал команда һаяхан тодоруулагдаба. Үбэлэй спортоор мүрысэхэдөө орон, дэлхэй дээрэ мэдээжэ 70 гаран спортсменүүд олимпиин нааданда ошохо болобо. Спортсменүүдэй олонхидынь олимпиин нааданда түрүүшынхеэ хабаадалсаха юм. Тэдэнэй дунда нютаг нугадаа мэдээжэ боложо, удаань орон доторoo суурхаһан Москва, Свердловск, Ленинград, Киров, Таллин, Ярославль, Пермь, Минск, Челябинск, Горький, Тбилиси городуудай шуран хурдан, солбон бэрхэ спортсменүүдэй нэрэнүүд бии.

Инсбругай санын зүргөөр, елэгэр мүльһэн дээрэ һорёо, мүрысөө үнгэргэхэ бологшодой дунда ороноймнай предприяти, фабрика, заводуудта ажаллажа ябаһан элдэб олон мэргэжэлтэд тоологдоно. Жэшээнь, инженернүүд, слесарьнүүд, врачнар, шофернууд, оёдолшод болон һурагшад, студентнэр болоно.

Хурдан, солбоноороо алдаршаһан конькишан Евгений Гришин, санашад Алевтина, Павел Колчинатан олимпиин үбэлэй нааданда гурбадахяа ошохонь. Конькишан Л. Скобликова, хоккейстнүүд А. Альметов, А. Александров, К. Локтев, С. Петухов, санашад М. Гусакова, Г. Ваганов, мүльһэн дээрэ орёо хүндэ, гоё һайхан, уран наада гүйсэдхэгшэд Л. Белоусова, О. Протопопов гэгшэд олимпиин нааданда хоёрдохёо хабаадалсаха эрхэ олонхой. Тиихэдэ санаар урилдагшад Б. Гизатулин, И. Ворончихин, М. Ачкина, К. Боярских, трамплинһаа һүрэгшэд А. Иванников, П. Коваленко, В. Дерягин, конькишад А. Антсон, В. Каплан, Б. Гуляев, И. Осташов болон бусад залуу спортсменүүд холын Инсбрук ошохо путёвко абанхай.

Зураг дээрэ: хоёр удаа олимпиин нааданда хабаадалсаһан, дэлхэйн рекордсмен Евгений Гришин урилдаанда харуулһан дүнгөө өөрынгөө тренер нүхэр Кудрявцевта шалгуулжа байна. Энэ зураг үнгэрэгшэ жэлдэ манай республика айлшалһан совет ороной мэдээжэ конькишадай ерэһэн үдэр Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ буулгагдаһан юм.

Хилын саанаһаа

К. Либкнехт Р. Люксембург хоёрой дурасхаалда

БЕРЛИН, январиин 15. (ТАСС). Немец хүдэлмэришэн ангиин хэрэгэй түлөө элитэ ехэ тэмсэлшэд Карл Либкнехт Роза Люксембург хоёрые харата муухайгаар алаһанһаа хойшо үнгэрһэн 45 жэлэй ойе ГДР-эй ажалшад мүнөөдэр тэмдэглэнэ. Немец пролетариадай эдэ хүтэлбэрилэгшэдэй ажабайдал, ажал ябуулга тухай дэлгэрэнгы материалнуудые, тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүд болон бэшэһэн статьянуудһаа абтаһан үгүүлэлнүүдые газетэнүүд толилһон байна.

Мүнөө Германиин зүүн талын хубида илан мандаад байһан хэрэгэй түлөө К. Либкнехт Р. Люксембург хоёр бүхы ами наһаяа үгөө. Марксистско-ленинскэ партиин хүтэлбэреэр ГДР-тэ хүдэлмэришэн, таряашанай засаг түрэ тогтоо, үйлэдбэриин социалис ёһоной харилсаанууд илаа, али бүхы түхэлэй мүлжэлгэ усадхагдаа, дайн байлдаае һүжэрөөхэ номнол хоригдоо гээд «Нейес Дейчланд» газетэ түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэһэн байна. Жэлэй урда тээ 1963 оной январиин 15-да Германиин нэгэдэмэл социалис партиин VI съезд Берлиндэ болоходоо, ГДР-тэ социализм үргэн далайсатайгаар байгуулгын эхилһэн тухай соносхоо һэн гээд газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Кубын МИД-эй мэдүүлгэ

ГАВАНА, январиин 15. (ТАСС). Панамадахи шуһа адхаруулгые «Кубын правительствын агентнууд» эхилээ гэһэн хэбэртэйгээр гүрэнэй секретарь Раскын хэлэһые «наада барихаар» гэжэ Кубын гадаадын хэрэгүүдэй министерство өөрынгөө мэдүүлгэ соо нэрлэһэн байна. Панамада болоһон гашуудалта ушарай түлөө Холбоото Штадуудай правительство хүсэд харюусалгатай. Латиин Америкын энэ орондо газарыень булимтаран абаха, экономическэ талаар мүлжэхэ, доромжолго хэхэ политикые Холбоото Штадууд табяад жэлэй турша соо бэелүүлжэ байдаг гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

„Панамын ойро бү хүрэгты!"

МОНТЕВИДЕО. «Янкинууд Панамаһаа тонилогты!», «Панама мандаха болтогой!»—гэһэн уряатайгаар Уругвайн ниислэлдэ демонстраци боложо, Панамада США-гай эзэрхэг аашагаргаһанда буруушаалга мэдүүлһэн байна.

Панамын зүб зүйтэй эрилтэнүүдые Уругвайн түрүү үзэл баримталдаг хэблэл дэмжэнэ. США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые буруушааһан сүлөөрэлгын һүүлэй үзэл баримталдаг фронтын, социалис партиин ажалшадай нэгэдэмэл профсоюзна центрэй, университедэй студентнүүдэй федерациин, бусад организацинуудай мэдүүлгэнүүдые газетэнүүд толилоо.

ГАВАНА. Панамада Америкын империализмын эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые Кубын политическэ болон ниитын организацинуудай буруушааһан олон тоото мэдүүлгэнүүдые Кубын «Нотисиас де ой», «Революцион», «Мундо» газетэнүүд толилоо. Өөрынгөө национальна эрхэ сүлөөе хамгаалан Панамын арадай хэжэ байһан тэмсэлые хэблэл нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэ. «Панама мандаг! Янкинууд тонилог!», «Панамын ойро бү хүрэгты!», «Даргашад Панамаһаа тонилон ошог!» «Канал Панамада хамаатай!», «Империализмые зайсуулая!» гэһэн уряануудтайгаар хэдэн мянгаад студентнүүд, дунда һургуулинуудай һурагшад, фабрика, заводуудай, арад зондо хамаатай ажахынуудай хүдэлмэришэд эдэ үдэрнүүдтэ городуүд болон тосхонуудайнгаа үйлсэнүүдтэ гаража, жагсаалаар ябаа.

БУЭНОС-АЙРЕС. Панамын амгалан һуудаг эгэй хүн зониие Америкын сэрэгэйхидэй зэрлиг муухайгаар буудаһанда Аргентинын арад гүнзэгы ехээр зэбүүрхэнэ. Панамын патриодуудта талархалгын үргэн ехэ кампани орон дотор эхилээ. Америкын эзэмдэгшэдэй бузагай муухай онол арга хэрэглэһыень газетэ, журналнууд, радио, телевидени уур сухалтайгаар буруушаана. Ехээр дэмжэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлһэн олон зуун телеграманууд Панамын патриодуудай нэрэ дээрэ эльгээгдэнэ. «Арадай гражданско-радикальна союз» гэжэ зонхилхы партиин залуушуулай организаци өөрынгөө мэдүүлгэ соо иигэжэ онсолон тэмдэглэнэ. «Панамада болоһон ушар хүнэй эрхэдэ болон Латиин Америкын бүхы оронуудай бүрин эрхэдэ зэбүүрхэмэ муухайгаар халдан оролго болоно гээшэ».

НЬЮ-ЙОРК. «Панамада Америкын эзэрхэг түримхэй зэбсэгтэ добтолгые болюулха!», «Панамска канал шадарай газар Панамада хамаатай!» гэһэн уряатайгаар Нью-Йоркын залуушуул, «Дайн байлдаае болон фашизмые залуушуул буруушаана» гэжэ организациин гэшүүд демонстраци хээ. США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгануд организациин түлөөлэгшэдэй тарааһан хуудаһанууд соо эрид шууд буруушаагдаһан байна.

КАРАКАС. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүн, Венесуэлын Эб найрамдалай национальна соведэй түрүүлэгшэ генерал Хосе Рафаэль Габальдон Панамын президентдэ эльгээһэн бэшэг соогоо иигэжэ заана. США-гай богоолнууд байхаяа Латиин Америкын оронуудай арадуудай болихо сагынь тулажа ерээ. Панамын эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалда халдан оролго эдэ оронуудта эсэргүүгээр хэгдэдэг һүүлшын иимэ ааша болохо ёһотой.

Урда Вьетнамые сүлөөлхын түлөө тэмсэлшэдэй съезд

ХАНОЙ, январиин 14. (ТАСС). Урда Вьетнамые сүлөөлхын түлөө тэмсэлэй Национальна фронтын хоёрдохи съезд Урда Вьетнамай сүлөөлэгдэһэн газар дээрэ болоо гээд «Освобождение» гэжэ радиостанциин мэдээсэлые үндэһэ болгон Вьетнамай информационно агентство дамжуулна.

Съездын дүүрэһэнэй һүүлээр толилогдоһон коммюнике соо иигэжэ хэлэгдэнэ. Элдэб демократическа партинуудай, олониитын организацинуудай болон арадай сүлөөрэлгын хүсэнүүдэй 150 делегат съездын хүдэлмэридэ хабаадаа.

Урда Вьетнамдахи байдал тухай фронтын Центральна Комитедэй политическэ элидхэлые, арадай эсэргүүсэлтын тэмсэлэй ямараар хэгдэжэ байһан тухай бусад хэдэн элидхэлнүүдые съезд шагнаа, зохихо шиидхэбэринүүдые батлан абаа.

Фронтын Центральна Комитедэй шэнэ составые съезд нэгэн дуугаар һунгаһан байна.

Президент Каруме гэгшын мэдүүлгэ

НАЙРОБИ, январиин 15. (ТАСС). «Арадай байдал һайжаруулха, дэлхэйн бүхы оронуудтай һайн харилсаа тогтоохо гээшэ шэнэ правительствын зорилго болоно» гээд Занзибарай болон Пембын республикын президент Айбед Каруме Кениин «Ист Африкэн стандард» гэжэ газетын корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ.—Арадай аша туһа тухай шэнэ республика оролдолго гаргаха байна. Би мэнэ һаяхан бүхы эмхи зургаанууд болон министерствэнүүдтэ ороо б. Тэдэ бултадаа яһала һайнаар хүдэлжэ байна.

Дотоодын хэрэгүүдэй министр Абдуррахман Мохаммед газетын корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө иигэжэ заагаа. Бүхы элдүүрилэгдэдэггүй газарые хэндэшье хамаатай байһанһаань дулдыдангүйгөөр өөрынгөө хиналта доро дары абаха гэжэ шэнэ правительство шиидхээ. Газар эзэмдэгшэдтэ газарай налог түлэдэг байһан хүнүүд тиимэ юумэ хэхэеэ болихо, налог болюулагдаха. Сӱашадаа гэр барихын тулада хэрэгтэй болохо газар арад зондо түлөөһэгүйгөөр үгтэдэг болохо гэжэ тэрэ хэлээ.

Дипломатическа харилсаан һэргээгдэхэ

ПАНАМА-СИТИ, январиин 15. (ТАСС). Бури ойрын саг соо дипломатическа харилсаагаа һэргээхэ гэжэ Америкын Холбоото Штадууд Панама хоёр үгэсэ ойлголсоо гээд Америкын гүрэнүүдэй организациин тусхай комиссиин толилһон коммюнике соо хэлэгдэнэ. США Панама хоёрой хоорондохи арсалдаа гуримшуулха асуудал шиидхэлгэдэ энэ комисси хабаадаһан байгаа бшуу.

Дипломатическа харилсаанай һэргээгдэһэнэй һүүлээр 30 хоногой үнгэрһэн хойно али алиндаа хамаатай асуудалнуудые гуримшуулха тухай хэлсээн США Панама хоёрой правительствануудай хоорондо эхилхэ юм гээд коммюнике соо саашадаа хэлэгдэнэ.

Панамска канал шадарай газар тухай асуудал коммюнике соо дурсагданагүй. Тиихэтэй хамта амгалан байдал тогтоохо гээшэ хоёр талын хоорондо хэлсээ хэхэ шухала эрхэ нүхэсэл болоно гээд коммюнике соо онсолон тэмдэглэгдэнхэй.

Кипрэй асуудалаар Лондондо конференци нээгдэбэ

ЛОНДОН, январиин 15. (ТАСС). Кипрэй асуудалаар конференци мүнөөдэр Лондондо нээгдээ. Гадаадын хэрэгүүдэй министр Киприану түрүүтэй Кипрэй правительственна делегаци, тэрэшэлэн түлөөлэгшэдэй палатын түрүүлэгшэ Клеридис түрүүтэй Кипртэхи грегүүдэй делегаци, Рауф Денкташ түрүүтэй Кипртэхи туркнуудай делегаци конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсана.

Хани нэгэдэлэй болон колонинуудай хэрэгүүдэй талаар Англиин министр Сэндис конференциие нээгээ. Кипрэй конституциин бата байхые найдуулһан гурбан гүрэнэй түлөөлэгшэд—Англиин түлөөлэгшэд, Грециин гадаадын хэрэгүүдэй министр Паламас, тэрэшэлэн Турциин гадаадын хэрэгүүдэй министр Эркин конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсана.

США-да саһата һалхи шуурган болоно

НЬЮ-ЙОРК, январиин 15. (ТАСС). Холбоото Штадуудай зүүн талын хубида саһата һалхин шуурган ехээр боложо, эрид хүйтэрөө. Нью-Йорк шадар хүр хүнгэргэй ехээр тогтоһонһоо боложо, бүхы аэродромууд хаагдаһан байна. Иигэжэ хүйтэрһэнһөө уламжалан, таарилгада горитой хохидол ушаруулагдаха гэжэ тухайлагдана. Даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор саһанда даруулжа, хүйтэндэ хүлдэжэ 140 хүн ухэһэн байна.

Тэмсэл үргэлжэлһөөр

ПАРИЖ, январиин 16. (ТАСС). Аравиин хахад аралай урда талын хубидахи Дала гэжэ султанадта тэндэхи угсагаатан восстани хээ. Англиин колониальна сэрэгүүдэй болон Урда Аравиин федераци гэдэгэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хоёр мянган солдат восстани хэгшэдтэ эсэргүүсэн 12 үдэрэй турша соо байлдаа хэжэ байна гээд Франс Пресс агентство мэдээсэнэ. Далада восстани хэгшэдэй гол хүсэнүүд орохонь бэрхэтэй Радфан гэжэ хадалиг районд суглараад байнхай. Англиин агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй истребительнүүд болон вертолёдуудай, тэрэшэлэн артиллериин дэмжэлгэтэйгээр хоёр батальон энэ район руу шурган орохые оролдоно. Һүүлшын мэдээнэй ёһоор восстани хэгшэд хоёр вертолёд буудажа унагаагаа. Хэһээлтэ хэхэ зорилготой сэрэгүүдые усадхаа.

Занзибарта болоһон гүрэнэй урбалта

Январиин 12-ой үглөөгүүр эртэ Занзибар городой хүн зон буугай һүрэлгэнүүдээр һэрюулэгдэһэн байгаа. 600 шахуу хүнһөө бүридэһэн зэбсэгтэ отрядууд хэдэхэн часай турша соо полициин болон полициин тусхай частьнуудай бүү зэбсэгыень хуряан абажа, бэеэ тушаахыень баадхаһан байна. Восстани хэгшэд аэродромые, радио болон телеграфай байшангуудые, гол харгы замуудые уданшьсгүй хиналта дороо абаһан байгаа.

Зүүн Африкын эрьеһээ хэдэн арбаад мильдэ Индиин далай соо байдаг Занзибарта иигэжэ гүрэнэй урбалта болоһон байна. Тус орон Занзибар болон Пемба гэжэ хоёр гол аралһаа бүридэдэг юм. Шэнэ правительство хадаа султан унагаагдаа гэжэ мэдээсээд, ороноо республика болоо гэжэ соносхоо. Султан, урдын правительствын гэшүүд оронһоо зугадан гаража ошоо.

Орон дотор үндэһэ яһанай хёморооной болодог дээрэһээ шалтагаалан, Занзибарта урбалта болоо гэжэ харини оронуудай шэнжэлэгшэд тайлбарилна. Үнэндөөшье орон дотор һуудаг 50 мянган арабуудай, 240 мянган африкынхидай хоорондохи харилсаан үнинһөө хойшо шангаданхай байдаг юм. Арабууд худалдаа наймаанай, алба захиргаанай талаар бүлюу байдал эзэлдэг. Тэдэнэр бүхы шахуу газараа эзэмдэжэ байдаг. Араб болон африкан хүн зоной хоорондохи социальна илгаа Занзибарай политическэ партинуудай хоорондохи тэмсэлдэ нүлөө үзүүлдэг байгаа. «Хубаажа абаад, эзэрхэжэ бай» гэһэн политикаяа бэелүүлхын тулада африкан болон араб хүн зоной хоорондохи хёмороое Англиин колониальна засагаархид улам һүжэрөөдэг байгаа бшуу.

Гэбэшье Занзибарта болоһон урбалтын шалтагаан һурагүй гүнзэгы байха юм. Бэеэ даанхай болообди гэжэ соносхоһон Африкын зарим оронуудта колонизаторнууд нүлөө ехэтэй газар эзэлэгшэдые болон наймаашадые ооһэдынгөө агентнууд болгон үлөөдэг байха юм.

Урбалтын болоходо «Афро-Ширази юнион» гэжэ партиин байгуулһан правительство Занзибарта засагаа гартаа абаһан байха юм. Урбалтын урда тээ энэ парти правительствада дурагүйлхэдэг байгаа. Тус парти африкан хүн зониие түлөөлнэ. Ороной президент болоһон Абейд Каруме «Афро-Ширази юнион» гэжэ партиин түлөөлэгшэ юм. Шэнэ правительствын министрнүүдэй нэгэнһээ бэшэниинь бултадаа тус партида хамаадана. Урбалтын урда тээ хоригдоһон «Умма» гэжэ парти «Афро-Шираза юниотой» нэгэ коалици байгуулаа.

Урбалтын болоһоной һүүлээр Англи Занзибарта дүтэ шадарай Африкын оронуудта — Кени болон Танганьикада байдаг 3.000 солдадуудаа дайшалхы зэһэнги болгоһон байха юм. «Оуэн» гэжэ судные Англи Занзибарай эрьс тээшэ эльгээгээ. Дүтын Зүүн зүгтэ байдаг Англиин авиаци мүн лэ дайшалхы зэһэнги болгогдоһон байха юм. Англиин абаһан хэмжээнүүд юун тухай гэршэлжэ үгэнэб гэхэдэ, 1963 оной декабриин 9-һөө Занзибар бэеэ даанхай гүрэн болоо гэһэн һанал бодолдо колонизаторнууд үшөө дадажа шадаагүй байһаар.

Холбоото Штадууд Индиин далайда байһан сэрэгэй хоёр кораблиие Занзибарай эрьс тээшэ эльгээгээ. Хэмэл одонуудай хойноһоо ажаглан хараха талаар Занзибарта байгуулагдаһан Америкын станциин хуби заяан тухай США хамагай түрүүндэ һанаагаа зобоһон байна. Энэ станциие түби хоорондын баллистическэ ракетэнүүдые табиха талмай болгон һэльбэн шэнэдхэжэ болохо байна бшуу. Америкын станциие усадхаха эрилтэнүүдые Занзибарай хүн зон нэгэтэ бэшэ хэһэн байха юм. 1963 оной декабрьда портнуудай ашаа тээгшэдэй томо профсоюз тус станциие задалха тухай Занзибарай урдын правительствада эрилтэ хэһэн байгаа. Тиихэ үедэ станциие байлгаха хэлсээнэй болзор дүүрэһэн байгаа һэн. Зүгөөр Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор урдын правительствын түлөөлэгшэд 1963 оной эсэстэ Вашингтон ошохо үедөө «тус хэлсээнэй хүсэндөө байха болзорые һунаахаар бэлэн байһанаа элирхэйлэн мэдүүлһэн байна».

Орондо хамаатай уһанууд руу ороһон бүхы суднануудай орохые Занзибарай шэнэ правительство хорёо. Занзибартахи захиргаанай хубилһан ушар имагтал ороной дотоодын хэрэг болоно гэжэ Каруме мэдүүлһэн байна.

Шэнэ правительствын политическэ программа мүнөө дээрээ толилогдоогүй байһаар. Занзибартай худалдаа наймаанай холбоотой Кени болон Уганда Африкын оронууд сооһоо шэнэ түрүүлэн Занзибартахи шэнэ засаг түрые мэдэрһэн байна. Кени хадаа тушаалһаа унагаагдаһан султаниие өөрынгөө газар дээрэ оруулаагүй. Юуб гэхэдэ, тэрэ 150 бусад зугадагшадтай хамта яхтада һуугаад Кениин Момбаса портдо ерэһэн байгаа бшуу.

Шэнэ правительствын түрүүшын декредүүдэй нэгэн гэхэдэ, националистическа парти, мүн Пемба болон Занзибарай арадай партиин ажал ябуулга хоригдоо. Эдэ партинуудай түлөөлэгшэдһөө урдын правительство бүридэдэг байһан юм. Унагаагдаһан султан болон тэрээнтэй хамта зугадаһан правительствын гэшүүдтэ Занзибарта бусажа ерэхэнь хоригдоо.

В. КУЗНЕЦОВ.
(ТАСС).

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1964 оной январиин 17.

Редактор **Ц. О. ОЧИРОВ.**

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора —23-67, зам. редактора —38-42, зам. редактора —35-84, секретариата —27-37, отделов: сельскохозяйственного производства и партийной жизни —47-59, 35-14, промышленного производства и партийной жизни —48-89, 33-61, корректорская —35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологического —24-74, советского строительства и быта —34-93, рабселькоров и писем —25—41, 38-30, информации —32-74 и переводов —34-05.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н9914. Зак. № 41.